

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati petih vrst & Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni javek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/L — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čakovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ENOTNA FRONTA FRANCIJE, ANGLIJE IN AMERIKE

Sporazum o nadaljevanju razorožitvene konference je znatno olajšal mednarodno napetost

Pariz, 9. junija. AA. Listi ugotavljajo, da je predsedništvo razorožitvene konference včeraj sprejelo izmenjeno francosko resolucijo o nadaljnjem delu konference z malone soglasnim pristankom vseh 54 na konferenci zastopanih držav. Samo dve državi sta se vzdržali in sta objavili svoje pridržke. To sta bili Italija in Madžarska. Pri tem pa je treba poudariti, da je italijanski delegat Di Soragna izjavil, da hoče Italija tudi v bodoče sodelovati pri mednarodnem delu.

Nemčija vztraja pri svojih zahtevah

Pariz, 9. junija. AA. Ženevski poročevalec pariškega »Oeuvra« javlja svojemu listu, da je francoski poslanik v Berlinu snoči obiskal nemško zunanje ministrstvo in da se je tamkaj razgovarjal z Bülowom o izjavi, ki jo je dal francoski zunanji minister Barthou v Ženevi o povratku Nemčije v Društvo narodov. Bülow je odgovoril francoskemu poslaniku prav hladno, da zaenkrat ne more biti govora o vrnitvi Nemčije v Društvo narodov. To bo mogoče šele, kadar bodo velike sile izdale deklaracijo o stvarnem priznanju oboroževalne ravnopravnosti Nemčije.

Državniki zapuščajo Ženevo

Pariz, 9. junija. AA. Ministra Barthou in Pietri sta davi ob 7.02 prispela v spremstvu Edena in Politisa v Pariz. Eden odpušča ob 9. z letalom v London.

Pred novimi obiski evropskih državnikov

Ženeva, 9. junija. g. Angleški ministrski predsednik Macdonald je včeraj vodjo angleške delegacije Edena pooblastil, naj povabi francoskega zunanjega ministra Barthou v London. To povabilo je prišlo šele po objavljenem sporazumu, tako da se more smatrati za znak zblížanja. Barthou je sprejel to povabilo ter bo sredi julija po svojem povratku iz Beograda in Bukarešte odpoval v London. Barthou je izjavil novinarjem, da gre pri tem za delovni obisk. V ženevskih krogih potrjujejo tudi vesti o povabilu Mussolinija Hitlerju, katerega je pozval k čimprejšnjemu sestanku v Bernetu.

Kako je prišlo do preokreta v Ženevi

Francosko opozorilo o oboroževanju Nemčije je v Londonu največ zaleglo

Pariz, 9. junija. AA. V zvezi s sporazumom in z včerajšnjimi dogodki v Ženevi je zanimivo omeniti, kaj je najbolj vplivalo na angleško javno mnenje in na angleško vlado, da sta izpomenila svoje dosedanje stališče o razorožitvi. Na angleško javnost je po vsej priliki napravil mogočen vtis govor, ki ga je imel maršal Petain v finančnem odboru francoskega parlamenta, kjer je zagovarjal kredit treh milijard za narodno obrambo. V tem svojem govoru je med drugim izjavil, da razpolaga Nemčija sedaj z enako vojno močjo, kakor leta 1914. Ta izjava je napravila v Londonu pravo senzacijo. Francoska vlada pa je hkratu opozorila angleško vlado, naj dobro preišči govor, ki ga je imel maršal Petain. Odločilno je bilo tudi stališče Francije, da ne bi mogla v bodoče

računati na angleško pomoč v vprašanih evropske celine. Zaradi tega je včerajšnji »Morningpost« objavila vznemirljiv članek pod naslovom »Z Bogom, Francija«. Drugi listi pa so s tem v zvezi poročali o nekih pogajanjih med Francijo in Rusijo in Nemčijo o sklenitvi takozvanega vzhodnega Locarna. »Daily Herald« pravi v tej zvezi, da bi Sovjetska Rusija po tej pogodbi jamčila Franciji njene meje z Nemčijo. List pravi, da bi Francija v tem primeru dovolila Nemčiji oborožitev in ugodila celo nekim Hitlerjevimi posebnimi željam. Nemčija pa bi se vrnila v Društvo narodov obenem s pristopom Sovjetske Rusije. Poročila o pogajanjih med Nemčijo, Rusijo in Francijo je Barthou demantiral.

Štiriletnica vladanja rumunskega kralja Karola

Svečana proslava v Bukarešti — Poklonitev vseh županov — Velike ovacije vladarju

Bukarešta, 9. junija. AA. Rador poroča: V Bukarešti in po vsej državi so bile velike proslave zaradi štiriletnice, odkar je Nj. Vel. kralj Karol zasedel rumunski prestol. Ena najlepših manifestacij je bila povorka, v kateri je korakalo 8000 županov z občinskimi svetniki. Večina jih je bila v živopisnih narodnih nošah. Povorka je defilirala pred dvorom. Kralj Karol je odziraljal z balkona. Po končani povorki je ogromna množica predrla policijski kordon in zasedla park dvorca, odkoder je navdušeno pozdravljala vladarja. Po tej manifestaciji je bila seja županov, ki ji je prisostvoval tudi Nj. Vel. kralj Karol. Na pozdravne govore je kralj Karol odgovoril, da je treba vztrajati pri delu

za blagostanje naroda. Vladarju so čestitali dalje predsednik vlade Tatarescu in vsi člani vlade, nakar jih je vladar pridržal pri kosilu.

Popoldne je kralj Karol prisostvoval sportnim prireditvam. Mladina je defilirala pred vladarjem in prestolonaslednikom Mihajlom. Navdušenega klicanja kralju in kraljevski rodbini ni bilo ne konca ne kraja. Kralj Karol je osebno razdelil kolajne med zmagovalce. Zvečer je bilo vse mesto bajno razsvetljeno. Po ulicah so se valile ogromne množice v svečanem razporeženju. Pevski zbori in kulturna društva so v povorki in z bakljami odšli pred dvor, kjer je bil velik koncert pevskih zborov.

Vsi nemški listi in knjige v Avstriji prepovedani

Berlin, 9. junija. AA. Z Dunaja poročajo, da je vlada podaljšala prepoved uvoza nemških listov in knjig do 16. septembra t. l.

Hitlerjev kongres

Berlin, 8. junija. AA. Vodstvo nacionalno socialistične stranke objavlja, da bo letošnji kongres stranke v Nürnbergu 1. in 2. septembra. Prihodnji kongresi bodo vsako drugo leto.

Kriza belgijske vlade

Pariz, 9. junija. AA. Iz Bruslja poročajo, da je Debrothville, ki mu je belgijski kralj poveril sestavo nove belgijske vlade, izjavil, da bo skušal svojo dosedanja vlado preurediti. V novi vladi bo imela liberalna stranka močnejši vpliv in bodo zastopani z večim številom ministrov. Prejšnja vlada je padla zaradi nezadovoljstva te stranke. V

Bruslju so snoči krožili glasovi, da zunanji minister Hymans ne bo več v novi vladi in da dobi visoko diplomatsko mesto. Te vesti pa niso točne.

Iz državne službe

Beograd, 9. junija. p. Z odlokom finančnega ministra sta postavljena za starešino glavnega oddelka finančne kontrole Ljubljana levi breg Peter Držaj, inspektor pri finančni direkciji v Ljubljani in za starešino glavnega oddelka finančne kontrole Ljubljana levi breg Fran Gaberšček, poverjenik finančne kontrole glavnega oddelka v Ljubljani. — V višjo skupino so napredovali višji šumarski svetnik pri banki upravi v Ljubljani inž. Alojzij Trancer, višji šumarski svetnik pri sreskem načelstvu v Novem mestu inž. Fran Škulaj, višji šumarski svetnik pri sreskem načelstvu v Kranju inž. Igo Kraut, višji šumski poverjenik pri šumski upravi na Bledu Hinko Janša in računski kontrolor pri šumski upravi v Bohinjski Bitnici Ljudevit Šinkovec.

Občni zbor Kmetijske družbe

Razveseljiva sloga in soglasje — KD uspešno deluje

Ljubljana, 9. junija. Davi ob 10.30 se je v dvorani Delavske zbornice pričel prvi občni zbor, odkar je Kmetijska družba zadruga. Zborovanje je bilo odlično obiskano in so delegati z vseh strani banovine zasedli prav vse nrostore, obenem je pa zborovanje pokazalo tudi največje soglasje vsega članstva Kmetijske družbe, ki je doseglo svoj najpomembnejši izraz, ko so bila soglasno odobrena vsa poročila in je bil soglasno potrjen računski zaključek. Pri vsej tej slogi in vsem soglasju pa vendar ni zaspala kritika, ki jo je vsak član KD smatral za resno, vendar pa dobrohotno sredstvo za napredek KD in vsega našega kmetijstva. Med zborovalci so bili tudi poslanci Petovar, Koman in Mravlje ter večina banovinskih svetnikov in prav mnogo županov, seveda pa tudi skoraj vsi naši kmetijski strokovnjaki ter najboljši gospodarji.

Predsednik Detela je v svojem otvoritvenem govoru pozdravil zastopnika g. bana g. ing. Sadarja, zastopnika policije svetnika Kokalja in predsednika Vinarskega društva poslance Petovarja, nato se je pa z vseženevskimi besedami spomnil najvišjega zaščitnika kmetijskega stanu Nj. Vel. kralja, ki so mu zborovalci trikrat navdušeno zaklicali »Živio«. Po sprejemu ugodne brzojavke kralju in pozdravnih brzojavk ministrskemu predsedniku Uzunoviču in ministrom dr. Novaku, Kojiču in Demetroviču ter banu dr. Marušiču je zastopnik bana ing. Sadar pozdravil zborovalce v imenu bana in banske uprave, ki bo ohranila dosedanje naklonjenosti do Kmetijske družbe, obenem se je pa zahvalil KD za njeno koristno delovanje in ji požel največjih uspehov.

Predsednik Detela je opozoril, da so pred letom, ko se je KD izpomenila v drugo, mnogi prorokovali, da bo KD nazadovala, vendar so se pa varali, vsaj KD še vedno dela za napredek vsega našega kmetijstva, za izobrazbo vseh kmetov, ko vsem našim kmetovalcem nudi izobrazbo, s »Kmetovalcem« in drugimi navetji ter podporo. Predvsem je organizirala zaradi krize potrebno združno vnovčevanje kmetijskih pridelkov, ki je rodilo že prav lepe uspehe, vendar se pa morajo podružnice šele privaditi sodelovanju pri vnovčevanju, da bo centrala imela vedno zadosti blaga na razpolago. Zivine je KD izvozila le 25 vagonov, ker je izvoz kontingentiran in ker mora goveda tehtati najmanj 600 kg. Glede vnovčevanja bo treba še mnogo organizacijskega dela pri podružnicah, vendar je pa že v začetku promet dosegel skoraj že 14.000.000 Din, od katerih odpadejo seveda le četrtina in izvoz in prodajo pridelkov, ostalo pa na dobavo koruze, galice in nezatrošarjenega sladkorja, zlasti za naše pasivne kraje. Pri nakupu našemu kmetu potrebnega blaga je KD vedno skušala doseči najnižje cene, prav tako je pa z vsjo silo delala na to, da se dvignejo cene našim pridelkom zlasti pa žirni. Kmetijska družba je povečala svoj dosedanj ugled in je bila upoštevana pri vseh oblastvih, ki so ji tudi rade šle na roko. Zlasti pa v tem pogledu zaslužita pohvalo ban in banska uprava za moralno in materialno podporo.

Iz tiskanega poročila posnemamo, da ima Kmetijska družba 8352 članov, ki so bili razdeljeni na 380 podružnic, od katerih je imelo preko 250 podružnic čez 20 članov. Visoko število članstva dokazuje, da je zdrav kmetijski razum zmagal nad strankarskimi in osebnimi spori. Tudi podružnice so prav dobro delovale in imajo sedaj 1194 poljedelskih strojev. Za ravnanje je bil nastavljen ing. Bogdan Ferline, drugače se je pa število uslužbenecv nekoliko zmanjšalo. Biagovni promet je dosegel torej 14.000.000 Din, med tem ko je znašal pred letom le okoli 7½ milijona Din. KD je prevzela zaradi vnovčevanja pridelkov v lastno režijo vodstvo skladišča v Novem mestu, na novo se je pa osnovalo družbeno skladišče v Prekmurju v Puconcih, a podružnici v Konjicah je pomagala pri ureditvi skladišča, enake načrte ima pa tudi za Belo Krajino ter ima še vedno skladišča v Ljubljani, Mariboru in Celju.

Računski zaključek izkazuje, da je KD imela leta 1930 blizu 70.000, leta 1931 blizu 300.000, leta 1932 pa blizu 250.000 Din izdatke, lani je pa imela že prejšnjih 30.000 Din dobička, kar je najboljši dokaz dobre in pravilnega gospodarstva. Dolg izvira predvsem iz izdatkov za umetna gnojila, sladkor itd., ker kmet se stvari lahko plača šele, ko prodaja svoje pridelke. Znižali so se pa izdatki za uslužbence zaradi redukcije.

Dr. Kovacec iz Maribora se je pritoževal, da gospodarske organizacije, kakor Sadjarsko in vrtnarsko društvo, Vinarsko društvo in Kmetijska družba nimajo popustov po železnici in občni zbor je sprejel njegovo pritožbo za resolucijo, ki zahteva, da gre ministrstvo prometa kmetijskim organizacijam na roko, saj vendar kmetje vzdržujejo vso državo in tudi ministrstva in železnico, ki ima največje dohodke od prevoza kmetijskih produktov. Pri kratki debati o izvozu živine so razni govorniki pojasnili, da je kontingent izvoza razdeljen tako, da 40% kon-

tingenta dobe izvozniki, 40% pa odpade na zadrage, a 20% na producente, katerih pa pri nas ni. Zato naj torej tudi teh 20% dobe zadrage.

Glede večjega izvoza izvoznikov so bili zborovalci zadovoljni s pojasnilom, da višek izvoza gre na račun kompenzacij. Odbornik Sancin se je zlasti zavzemal, da mora od Avstrije zahtevati kompenzacijo za poljedelske stroje, v podobni zvišanja kontingenta za žirno. KD mora delati za visoke cene naših pridelkov, zlasti pa hoče dvigniti cene živini. In res je, da se cene dvignejo na vsakem sejmu, kjer se KD le pojavi. Dobiček, ki ga imajo izvozniki, naj ostane zadržam in tako kmetu. Izvoz v Italijo ni mogoče zaradi previsoke carine, vendar bo pa KD poskušala pričeti izvažati, čeprav brez dobička, samo da se izvoz odpre. Glede izvoza KD vodi že tudi dogovore z Malto, ki obetajo največje koristi.

Predsednik nadzornega odbora ravnatelj Andrej Zmavc, je nato obširno opisal naloge in delovanje nadzornega odbora ter poročal, da bo odslej pregledovala Zveza slovenskih zadržav vse poslovne knjige. Končno je pa predlagal odobritev računskega zaključka, absolutorij upravi in nadzorstvu ter zahvalo upravi in uradništvu za vestno poslovanje. Pri glasovanju so bili vsi ti predlogi sprejeti soglasno.

Ob zaključku lista občni zbor se traja.

Pošta v Škofji Loki

Škofja Loka, 8. junija. V četrtak smo objavili pod tem naslovom kratek članek, ki se zavzema za to, da bi se pošta ne selila z Glavnega trga in mestnega središča na periferijo v Kapucinsko predmestje. Nihče ne more tačiti, da pošta v vsakem kraju spada v center, razen tega ima pa tudi škofjeloka občina z nakupom tretje hiše na Mestnem trgu tudi dosti prostora, da bi ne bilo treba iskati uradnih prostorov za pošto na periferiji. Popolnoma naravno je na seveda tudi, da se zavzema prebivalstvo Kapucinskega predmestja tudi za pošto, ker mu bo njena bližina prinesla znatne ugodnosti in koristi. Prav tako naravno in hvalosredno je pa tudi, da se za koristi predmestnih prebivalcev potegujejo tudi njih sorodniki in prijatelji iz drugih delov mesta.

Ker je pa Škofja Loka majbna, zlahka so pa velike in vplivne, je zmagalo Kapucinsko predmestje nad vsami drugimi deli mesta. Večina prebivalstva je svedela proti preelitvi pošte iz mestnega središča in po članke se je dosedanj ravni in kavu izpomenil v jezcu, ki je na drugi strani pri marsikomu vzbudila strah pred vplivnimi prietajši pošte v predmestju. V članek se je vrnila tudi mala pogreška, ki je popolnoma izpomenila smisel. Tiskano je, da je velik del glasoval za transakcijo iz prijateljstva do dosedanjih svojih nasprotnikov, glasiti bi se pa moralo do sedanjibe in vsa stvar bi bila v redu. Da naši prijatelji ne bodo imeli silnosti, radi izjavljamo, da članka ništa pisala niti g. V. Debeljak niti g. J. Potočnik, ker je v Škofji Loki še vedno dosli tudi drugih, ki jim je nad vse — splošna korist mesta.

Podpora mednarodnemu Rdečemu križu

Ženeva, 9. junija. r. Na včerajšnjim seji glavnega razorožitvene konference je češko-slovaški zunanji minister dr. Beneš stavil predlog češkoslovaškega Rdečega križa, naj razorožitvena konferenca pozove vse vlade sveta, da načinaj en odstotek svojih vojaskih proračunov naklonijo v podporo mednarodnemu Rdečemu križu. Predlog je bil z odobravanjem sprejet.

Ostavka litavske vlade

London, 9. junija. AA. Iz Kovna poročajo, da je litavska vlada podala ostavko. Predsednik republike je sprejel ostavko vlade s tem, da opraviha tekoče pošte do imenovanja nove vlade.

Izpremembe v bolgarski diplomaciji

Sofija, 8. junija. č. Ze ob nastopu nove vlade so se razširile vesti o bližnjih izpremembah v bolgarski diplomaciji. Sedaj poročajo, da bo za naslednika generala Vikova v Rimu imenovan pristaja fašističnega pokreta Cankova, Kalfov, da bo bolgarski poslanik v Ankari Antonov premeščen v Ženevo, bivši minister Sainov imenovan za poslanika v Londonu, praški poslanik Dorev in bukareški poslanik Robev pa bosta odpoklicana.

Borzna poročila.

INOZEMSKE BORZE.
Curih, 9. junija. Pariz 20.32, London 15.565, New York 307.25, Bruselj 71.90, Milan 26.625, Madrid 42.125, Amsterdam 208.70, Berlin 118.75, Dunaj 57.60, Praga 12.81, Varšava 58.125, Bukarešta 3.05.

Zaradi slovnice ob premoženje

Napačno tolmačenje vidovdanske ustave glede odprave fidejkomisov in njega posledice

Ljubljana, 9. junija.

Neverjeten je ta naslov, a vendar je resničen, saj preti našim starim plemiškim družinam, da nekatere izgube vsa svoja posestva, ki so jih oskrbovali stoletja in stoletja, drugim pa preti, da izgube polovico svojih posestev, ker se glede odprave fidejkomisov glasi vidovdanska ustava samo z eno besedico drugače v slovenskem, kakor v srbohrvatskem tekstu. Srbohrvatski tekst namreč pravi, da se fidejkomisi ukinitjo, in tako so sodišča na Hrvaškem in v Dalmaciji ter oddelek B Stola sedmočrna v Zagrebu razumeli vidovdanska ustavo pravilno, da so fidejkomisi že ukinjeni. Slovenski tekst pa pravi, da se ukinejo in pravilno so slovenska sodišča vidovdanskou ustavo razumela tako, da je omenjeni člen ustave le okvirni zakon in da manjka še izvršilnega zakona in da potem takem fidejkomisi še obstoje. Nekateri slovenski fidejkomisi upravičeni in pričakovali so prosili za sporazumni dvig fidejkomisne vezi, vendar so bile te prošnje v vseh instancah zavrnjene, na Hrvaškem in v Dalmaciji so bile pa ukinjene. To težko zavedo je bilo potrebno končno uredit, in res pripravlja vlada predlog za dopolnitev zakona o ukinitvi fidejkomisov, ki ga v kratkem predloži skupščini. Ta predlog novega zakona o ukinitvi fidejkomisov je pa

valec, in bi torej imel pravico samo na polovico posestva, druga polovica bi bila pa naknadno razdeljena na vse ostale aloidalne dediče pokojnega lastnika. Ker je pa teh mnogo, bi bila delitev zelo težka in zaradi tega bi ta delitev tudi le skrajno malo koristila ostalim dedičem, ker je posestvo že prav znatno zmanjšala agrarna reforma. K temu prihaja še to, da bi postale neveljavne vse pogodbe, sklenjene v času tega neupravičenega lastništva in bi tako zaradi neupravičenega užitka prišlo do zahtev s strani novih dedičev, kar bi

dovedlo do najbolj zamotanih procesov. Slavni turjaški grad spada med naše najpomembnejše zgodovinske spomenike, za družino pa zaradi velikih izdatkov za vzdrževanje velike stare stavbe pomeni tudi največje breme in tako bi ga sedanj lastnik po delitvi in izgubi glavnega dela svojega posestva nikakor več ne mogel ohraniti takega, kakor je, ter bi v kratkem obudoval le še ruševine gradu na sramoto vsega našega naroda. Se usodnejši je pa predlog novega zakona za našo Codellije, ki so dali našemu mestu med drugim v liriji tudi francoskega mera in prvega ljubljanskega častnega občana s slovensko diplomom. Sedanj lastnik baron Anton je l. 1921. zaradi nerazumljivega povelja vojaške straže ob svojem posestvu pri vojaških skladiščih izgubil svojega že odraslega edinega sina. Ker je s to nesrečo postal sedanj lastnik zadnji potomec naše družinske linije, je postal pričakovalec fidejkomisa član italijanske linije, ki se je pred 200 leti ločila od naše linije. Da bi pa baron Codelli obdržal posestvo svoji družini, se je poročil še enkrat in je res dobil sina, ki ga je sodišče vknjižilo kot prvega pričakovalca. Po nameravaniem zakonu pa ta že kot prvi dedič vknjiženi sin

Kako lahko izgubiš dobre prijatelje Zabavna in sodobna zgodbica, ki pa na svetu ni osamljena

Ljubljana, 9. junija.

Lahko mi verjameste — življenje je lepo, sedmi križ si že nalagam, a se mi niti ne sanja, da bom umrl. Čeprav sem oženjen, vendar nisem imel, stari zlati časi, ki sem jih preživel, so mi pustili predvsem optimizem. In ne smete misliti, da se mi že kodrajo možgani; to zročebico vam zapram, čeprav sem konservativen — zabavna in sodobna je.

Nisem še napisal oporoke. Sicer pa opate ostanem moji zakonski družici, a za slehvalnične listke ima itak ona v rokah. In zdrav sem, da so že vsi zdravniki obupali nad menoj; morali bi že zdavnaj propasti, če bi bili vsi ljudje tako dobrih obisti. Da, zdravniki so obupali, upajo pa še mnogi moji prijatelji, da se bom prej ali slej preselil v Abrahamovo naročje. Teza mi seveda niso povedali, toda iztuhel sem sam. Neznansko se namreč zanimajo za moje zdravje. Po žilah se mi pretaka navdana, nekoliko vodena kri, znanci se pa zanimajo za moje zdravje, kot da sem prof. Dan za dnem sem dovoljeval avdienco in vsakemu posebniku sem moral razložiti posebe, kaj vse me boli, in opisati bolečine. Z leksikoni v rokah so moji dosmrtni prijatelji ugotavljali, da imam koliko, kamne v mehuru. Popolnjenje žil, omejevanje možganov, astma, išijas, dizarterozija in treščilo. Nisem tajil, saj nisem tako čeden in s takimi stvarmi se mi res ne zdi vredno beliti glave. Toda moji prijatelji so tako mehki srca, da se mi smilijo. Nепrestano mi nasvetujejo vsemogoča mazila tega sveta ter mi dajejo razne recepte, ki po njih lahko delam celo smodnik ali najboljši milo.

In prijateljev je še dalje več. Najsebniji človek na svetu sem. Slab spomin imam res že, ker sem pač že star, vendar je res težko zapomniti si navadnemu zemljaniu okrog slo imen prijateljev. Toda prišlo je že bridko spoznanje. Ne, nimam prijateljev, vsi so me zapustili. Samo en časopisni člančič mi je vzel vse prijatelje. V družinskem svetščiku so me zopet nakočili prijatelji. Vsi smo bili ginjeni, najbolj jaz, saj koga bi tudi ne ganila takšna zvestoba in ljubezen. Tucat prijateljev mi je hkrati dajalo recept proti kurjim očesom. Da bi skrtil ginjenost, sem si zakril obraz s česnikom.

— Dragi Janez, kaj pa čitaš? Varaj se razburljivega štiva, lahko te zadene možganska kap!

— Pa res, oči se ti bodo vnele! Odloži vendar! Kaj je pa tako zanimivega?

In prijatelji so mi izrgali list iz rok. Najzvesteji, Jaka, se je poglobil v čitanje, nenadno je pa začel vrleti oči in vse barve je spreminjal, da smo se vsi prestrašili.

— Vode! sem zaklical.

Toda prijatelji, namestu da bi pomagali Jaki, so staknili glave ter žitali, naker so posnemali prvega nesrečnega. Vsi so se končno borili s slabostjo in odhajali se drug za drugim v omotič. Mene pa ni več nihče niti postal. Ko sem se jaz prečital razburljivo vest, se mi je storilo inako. Da, na svetu je vse minljivo! Jaz sem pa verjel v prijateljstvo! Cital sem, da je šla zopet po copatah nekakšna solidarnostna samopomoč. Zaradi tega sem izrgubil prijatelje, kar bi tudi moralo biti upoštevano pri konkurzi masi. Človek živi tako dolgo zaradi tega, da bi nazadnje umrl za svoje preljube prijatelje, ki bi potem pili na njegovo smrt — toda ljudje umiramo nko potasi, dočim zadene samopomočno zavarovalnico nenadno kap. Pomislite, 76 prijateljev sam imel, ki so se mi tako nenadno vsi izneveli. 76 prijateljev je proučevalo utripanje moje žile in kihanje, nazadnje bi pa skoraj umrl od osamljenosti.

No, vseeno ni stvar tako tragična. Čim so zopet začele vzklati samopomoči, sem zopet nalezil prijatelje, ki so mi pošiljali celo zdravnika na dom, tako jih je skrbelo

skrb za vzdrževanje svoje velike družine in za našo zgodovino prav važnih umetnostnih zbirak, arhiva in krasne biblioteke.

Prav tako bi v družini Attemsov leta 1945. prišla polovica posestva na dediče njegovega strica, ki so tuji državljani in žive v inozemstvu, sedanjemu lastniku in njegovim mnogim otrokom bi pa ostala le druga polovica.

Pri družini grofov Thurnov sta dva fidejkomisa, ki je eden od njih senjorato, to je, da ga uživa vedno najstarejši član vseh družinskih linij, drugi fidejkomis pa z različnimi deleži uživajo vsi moški člani družine. Zmed, ki bi nastale po novem zakonu, si ne moremo niti predočiti, kako bi jih šele opisali!

In še prav čudno posebnost ima novi predlog: Sedanj pravomočni lastnik, ki je za plačal dedne pristojbine in davščine, kakor vsak državljan, bi moral zato, da mu bo odvzeta polovica posestva, plačati še 2 odstotka davka od vrednosti svoje polovice posestva iz l. 1921. pričakovalec pa za svojo polovico razen teh 2 odstotkov še vse dedne pristojbine od vrednosti iz l. 1921., kar namreč pomeni davke od vrednosti pred izvedbo agrarne reforme, torej od največjega dela svoje posestva, ki ga sploh ne dobi. To se najbolj opazja pri knezih Auerspergih v Kočevju. L. 1921. je obsegalo fidejkomisno posestvo okrog 22.000 ha gozda. Tedanji lastnik knez Karl in njegov najstarejši sin Adolf sta medtem umrli, njegov vnuk je pa še sedaj lastnik fidejkomisa in mu je agrarna reforma od vsega posestva pustila le okrog 3000 ha, tako da je izgubil nad šest sedmin svojega posestva. Po novem zakonu bi tudi ta ostanek takoj izgubil, ker bi prišli v posestve le aloidalni dediči njegovega deda za eno polovico in njegovega očeta za drugo polovico. Dedne pristojbine za vse nekdanje posestvo 22.000 ha gozda so bile pa že plačane, a sedanj dediči bi jih morali plačati še enkrat in poleg tega še 2% doklad, čeprav bi jim pripadla komaj sedmina, sedanj lastnik bi pa sploh ne dobil skoraj ničesar.

Vsem tem protislovnim posledicam nameravanega zakona se pa prav lahko izognemo, če se določijo rok za ukinitve fidejkomisov, kakor pri vseh drugih zakonih, na dan razglasitve zakona in bi ostal užitek že pravomočno pridobljenih fidejkomisov sedanjemu lastniku do smrti.

Tako smo na drastičnih in za mnoge usodnih primerih, ki nam ogražajo tudi obstanek naših najznamenitijih zgodovinskih spomenikov, borej vzdrževanje naših starodavnih gradov, dokazali, kam lahko privede površen prevod in pa slabo znanje slovnice.

mo, da se tujski promet povsod tam lahko razvije, kjer so dobre ceste, dobre železniške zveze, hoteli z udobnimi posteljami, mrzko in toplo vodo, okusno prehrano, elektriko, pitno vodo in s primerano urejenim krajem (00), po katerem se meri kultura kakšnega naroda. Dolenjska postane lahko pomembna posebno za notranji turizem, postane lahko baza za odih in razvedrilo ljubljane in Zagreba. Razvil naj bi se weekend promet, za kateroga so kot nalašč ustvarjeni romantični dolenski gradovi in gozdovi. Treba bi bilo gledati, da se zgradi vsaj par najbolj potrebnih planinskih koč. »Gospodski« hotelov ne priporoča, pač pa »turistične«.

Pri nas je položaj za tujski promet letos še posebno ugoden zaradi nizke valute. Tujski promet je pri nas že v povojih, kar pričajo tudi številke. V Franciji n. pr. daje letno dvanajst milijard Din, v Italiji devet milijard, pri nas v Jugoslaviji pa tristo do petsto milijonov! In vendar ima Jugoslavija po mnenju inozemskih strokovnjakov, zlasti kar se tiče naravnih krasot in pestrosti pokrajni, vse pogoje, da v najvišji meri zainteresira inozemce. Tujski promet pri nas se mora zato stalno od leta do leta večati. Velika propaganda za Dolenjsko v inozemstvu bi bila zaenkrat še preuranjena, dokler ne zadosti vsim zahtevam tujskega prometa. Tako preuranjena propaganda vešč škoduje, kot koristi, in se je zato izogibati.

BUKET „PRI IVANU“
LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 5
nazanjanja otvoritev
restavracijskega vrta
Na razpolago izborna vina od 8. dalje ter okusna mizila in topla jedila.

Iz Kamnika

— Kolarska prireditelj, ki jo je organiziralo kolarsko društvo »Kamnik« z izletom v Komendo, je prav lepo uspela. Lov na lisice je končal z zmago lisice, ki se je tako dobro skrila, da je kolesarji kljub vestnemu iskaniu in veliki premoči niso mogli izslediti. Pri polzevi dirki v Komendi je tekmovalo 16 kolesarjev v dveh skupinah. Pri juniorjih sta odnesla nagrade juniorja Trobesek in Racman, pri seniorjih pa gg. Stanec Aparnik in Cene Grčar. Prireditelj, ki je vzbudila v Komendi mnogo pozornosti in je bila lepa propaganda za kolarski sport na doželi, je srečno vodil predsednik društva g. Drago Drašček.

— Tajni izlet kamniškega Sokola je bil uspela in lepa prireditev, ki je navdušila zlasti deca in naraščaj. Br. prosvetar Lojze Peterlin je v naši lepi okolici izbral 6 različnih poti, po katerih so šli posamezni oddelki. Združili so se pri betonskem mostu v Stranjah, odkoder so odkorakali proti Stavhovi. Na desnem bregu ob šumeči Kamniški Bistrici so bili naraščajniki in deca lepo pogoščeni, proti večeru pa so se zadovoljni nad lepim izletom vrtili v Kamnik. Jutri se bodo naši Sokoli v polnem številu udeležili sokolskega nastopa v Komendi.

— Popis prebivalstva Spodnjih Mekinj, Duplice in Bahovnika, ki so po novi razdelitvi priključeni kamniški občini, bo jutri v pisarni mestne občine. Zglasiti se morajo vsi družinski poglavarji in prineseti s seboj potrebne dokumente.

Danes premiera senzacionalnega telefilma
BESTJA
po senzacionalnem romanu Louise Stevenson.
Človek v oblasti tajinstvenosti, katero je sam ustvaril
ZVOČNI KINO DVOR
Predstave danes ob 4., 7., 9.; jutri ob 3., 5., 7. in 9. ur zvečer

Učbenik kazenskega prava

Dolenc-Maklecov, Sistem celokupnega kazenskega prava kraljevine Jugoslavije. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena broš. knjigi 175 Din, vezani 195 Din.

Ljubljana, 9. junija.
Od leta 1929 je postavljeno naše kazensko pravo na novo podlago. Izšlo je od tega časa že več knjig, ki razlagajo kazenski zakonik v večjem ali manjšem obsegu. Kakor ni zanikati pomena in potrebnosti tolmačenj k posameznim zakonikom, osebno so dobrodošli praktični, ker omogočajo hitro orientacijo in ker naj dajejo odgovore na posamezna vprašanja, ki se pojavljajo, se je opazila vse bolj potreba, izdati sistematično delo o kazenskem pravu. Gre za popolnoma novo pravo, čigar temelji se iz dna razlikujejo od prejšnjega kazenskega prava, vse je zgrajeno na novih načelih. Ni moči pravilno razumevati posameznih določb zakonika, ako si o teh načelih nismo na jasnem, ako ne vemo, kako se razpletajo v posamezne norme. O tem more poučiti samo sistematično delo, ki pokaže novo kazensko pravo kot enotno zgradbo.

Taj potrebi bo odgovorila nova knjiga dr. M. Dolence in A. Maklecova, profesorjev za kazensko pravo na ljubljanski univerzi. Knjiga je zamišljena v prvi vrsti kot učbenik za tiste, ki se hočejo kazenskega prava učiti. Tem je neobhodno potrebna saj se vsebina kazenskega prava ne da priučiti le po zakonikih in tolmačih. Vendar pa ima knjiga pomen tudi za praktične juriste, ker uvaja v duh novega prava, ker kaže to novo pravo v celoti. Kot celota gledano se pokaže to v povsem drugi luči kakor le pod vidikom posameznih kazenskih norm. Duh novega prava bo raztolmačen bralec posebno iz obširnega zasnovanega občnega dela, v katerem prihajajo do izraza načela novega kazenskega prava.

Nasproti knjigam o kazenskem pravu, ki so doslej izšle, je poudariti še eno posebnost nove knjige. Sistem celokupnega kazenskega prava se ne omejuje samo na pravo, zakonjeno v kazenskem zakoniku. Profesorja dr. Dolenc in Maklecov sta pritegnila v sistem in obdelala kazensko pravo v celoti, uvrstila v obsejni posebnih del knjige vse postranske zakonike in jih prikazala po vsebini. Materialnega kazenskega prava v celoti ne prinaša do danes še nobena druga knjiga iz naše književnosti. Posebne važnosti je to za rešitev vprašanj, kateri postranski zakoniki do danes še veljajo in kako se nam kažejo še veljajoči v luči novega kazenskega prava.

Nova knjiga, ki jo je izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani, je ustregla torej vseobčji potrebi in želji po enakem pravnem pripomočku.

Beležnica KOLEDAR.

Danes: Sobota dne 9. junija katoličani: Primož in Felician, pravoslavni 27. maja. Jutri: Nedelja 10. junija katoličani: Mari-gareta, Rusmir, pravoslavni 28. maja. DANASNJE PRIREDITVE.
Kino Matica: Ljubim Te.
Kino Dvor: Beštja.
Kino Siska: Tango ljubezni.
Tolovadna akademija Sokola II. ob 20.30 na letnem telovadišču na Prulah.
Koncert koroskih pevcev v Sokolskem domu na Viču ob 20.30.

PRIREDITVE V NEDELJO.
Kino Matica: Ljubim Te.
Kino Dvor: Beštja.
Kino Siska: Tango ljub-zni.
Sokol II slavnostni občni zbor ob 11. v dvorani Kazine.
Sokol II javni telovadni nastop ob 16. na letnem telovadišču.
Koncert Akademskega pevskega zbora ob 16.
»Zivalca« zborovanje ob 9. v vrtnem salonu pri Sečici.
»Branibor« občni zbor ob 10. v dvorani OUZD.

DEŽURNE LEKARNE.
Danes in jutri: Mr. Kural, Gosposvetska cesta 10 in Sušnik, Marijin trg 5.

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri
Sobota, 9. junija: Goljemanov. Red A.
Nedelja, 10. junija ob 16.: Kulturna prireditelj v Crni mlaki. Letno gledališče v Tivoliju. Izven. Znizane cene. V slučaju slabega vremena ob 20. v drami Gospoda Glembojevi. Izven. Cene od 5 do 14 Din.

OPERA
Začetek ob 20. uri
Sobota, 9. junija: Poljska kralj Głoboko znizane cene od 6 do 20 Din.
Nedelja, 10. junija: Trubadur. Gostujeta Zinka Kuncčeva in tenor Pavel Marion Vlahovič. Izven.
Torek, 12. junija: Katja Kabanova. Red C.

Izreden dogodek v naši operi bo gostovanje svetovno priznanega tenorista Pavla Mariona Vlahoviča, ki bo v nedeljo 10. t. m. v vlogi Manrica v operi Trubadur. Gospod Vlahovič je bil 3 leta član velike opere v Chicagu, je stalni gost najslavnejše opere Scala v Milanu, pozvan je bil za gostovanje na Metropolitan opero v New Yorku, pel je v najznamenitijih hišah v Londonu, Parizu, Berlinu, Dunaju in drugod. V naši državi je nastopil do sedaj največkrat v Zagrebu kjer je publika in kritika izredno navdušena za njega. V Ljubljani gostuje sedaj prvič. Z mirnim srcem lahko trdimo, da tako odličnega pevca kakor je Pavel Marion Vlahovič, še nismo slišali v naši operi. Poleg odličnega gosta nastopi ga. Zinka Kuncčeva v vlogi Leonora, grofa Luno poje g. Janko, Azucena je ga. Bernot-Golobova, Ferando g. Marjan Rus, Inez ga. Spanova, Ruiz g. Dermota, starega cigana poje g. Perko, sla g. Hvastja. Opero dirigira dr. Svava. Režija je ravnatelj Polič.

Romantika v Moravčah

Agencija Moravčev. Nenadni in smel nastop divjega lovca je razburil vse tritelje prebivalstva in okolico. Mladina enodušno odobrava njegovo početje. Sokrivcem so spoznati: pevsko društvo »Moravčev«, pisatelj Pinžgar, operni pevec V. Janko. — Moravčani upajo, da bo zaveza razčiščena v nedeljo 10. t. m. ob 3. uri popoldne — pred Zaloško graščino.

Za zaščito človeških pravic

Pariz, 8. junija. AA. Iz Bruslja poročajo, da bo tamkaj jutri veliko zborovanje za zaščito človeških pravic. Udeležiti se ga predsednik francoske lige za zaščito pravic Viktor Bash. Po prvotnem načrtu bi moral na shodu govoriti tudi bivši francoski notranji minister Evgen Fort. Belgijski ni francoski nacionalisti so nastopili proti temu in prosili predsednika bruselske občine, naj Frotu prepove sodelovanje. Ker se boji neredov, je predsednik občine prosil belgijsko ligo za zaščito človeških pravic, ki shod priredi, naj Frotu ne da besede. Froj je zaradi tega odpovedal svojo udeležbo. Mesto njega pride socialistični pravak Ramdier.

Starost meteoritov

Po mnenju vseučiliškega profesorja v Königsbergu dr. Panetha lahko ugotovimo starost meteoritov po količini radija v njih ali pa heliju, ki se je razvil iz radija. Ker je skoraj izključeno, da bi mogel helij tudi skozi milijone let izpuhteti iz kovinastih meteoritov, lahko dokaj točno ugotovimo starost vsakega meteorita. Učenjaki so mnenja, da imamo opraviti pri meteoritih s starostjo od nekaj sto do 3000 milijonov let. Ker lahko smatramo to obenem za starost naše zemlje, pa tudi vsega našega planetarnega sistema, je prevladovalo v začetku pred učenjaki mnenje, da prihajajo meteoriti iz našega solnčnega sistema. To naziranje so pa mnogi zvezdoslovci zavračali, kajti po mnogih znakih sodeč vesoljstvo ni v svojem sedanjem sestavu starejše od našega solnčnega sistema.

Na pobudo ameriškega zvezdoslovca Shaplea so meteorite iz Königsbergu znova proučili in nekateri znanci na njih bi pričali, da res ne izvirajo iz našega solnčnega sistema, temveč da so zašli vanj iz drugih delov svetovja. Točno se pa da to dognati le v redkih primerih, ki so izmerljivo hitrost, s katero se je premikal meteorit po nebu kot žareča obla. Pa tudi tem meteoritom ne prisojaja prof. Paneth večje starosti, kakor 3000 milijonov let.

Dve smeri fotografije

Eni s fotografijo posnemajo slikarje in njih tehniko, drugi se pa drže strogo fotografske smeri

Ljubljana, 9. junija. Popolnoma razumljivo je, da se na mednarodni razstavi fotografske umetnosti predvsem zanimamo za dela naših fotografskih mojstrov. S strahom smo pričakovali, kako bodo naši odrezali na tej mednarodni tekmi, zato smo pa sedaj tem bolj veseli, ko so nam dokazali, da so v družbi najboljših svetovnih mojstrov na prav častnem mestu. Če primerjamo dela domačih razstavljalcev s po vsem svetu slovečimi fotografijami Angleža Keighleya, Avstrala

di. Mojster Ravnik je razstavil same nove plemenite tiske, ko je vendar v inozemstvu zaslovel s planinskimi slikami. Podobno je s Skerlepom, ki je šel v plakat, a je najboljši v intimnih čarih pokrajine. Kocjančič Peter je tudi pokazal same nove stvari namestu svojih najboljših starejših. Enako je z Gogalo in skoraj z vsemi ostalimi, premalo so pa poslali iz Beograda, ker jih zastopa edini mojster Šitek. Opravičimo lahko edino predsednika Fotokluba Lovžeta Pengala, ki je mesecje zročval samo

Hawkesa, Avstrijca Neumüllerja, Čeha Leuschmanna, Indijca Ratnagarja, Japonca Okamoto, Južne Afričane in Kanadčane ter Kitajca s Carvalhom na čelu, nadalje pa tudi Lotžane, Madžare, Nemce, Norvežane, Novozelance, Poljake, Portugalce, Špance, Švede in Švicarje, ki je med njimi najboljši član ljubljanskega Fotokluba Stöcker, a tudi čudovite umetnike iz Združenih držav Severne Amerike, kakor nenadkritičnega Peela in Thoreka ter ameriškega Japonca in Kitajca, moramo priznati, da se te slovite sosese našim ni treba prav nič strahovati, niti biti. Mnogo narodnosti naši nadkriljujejo in pred njim so morda edino Američani, Indijci in Kitajci, da smo z Angleži in Čehi gotovo v isti vrsti, čeprav nismo nastopili z dosti resno izbrano in zbrano vrsto del.

prpravam za razstavo, do fotografij pa sploh ni prišel. Poleg največjih na razstavi stojita Zagrebčan Habermüller in Dabac. Prvi je umetniški luči, zlasti pa socialnih motivov, a Dabac je med najmočnejšimi portretisti vse razstave. Njima ob strani stoje Zagrebčan Grünwald, Karlo in Peter Kocjančič, Kojič, Koželj, Pengal in Ravnik, Planinšek, Švigelj in Gliha, zlasti pa Micheli, Schleimer in Kornič, ki je najbolj napredoval.

Na vsej razstavi opazimo dvoje stremljenj v popolnoma nasprotni smeri. Eni s fotografijo posnemajo slikarje in njih tehniko kakor n. pr. predvsem stari angleški mojster Keighley, ki je šel do ekstreme s svojo popolnoma slikarsko romantiko. Njemu je na videz najbližji naš veliki mojster Micheli, ki je pa vendar nekeje na sredini svojimi prelivajočimi se toni. S tem Micheli prehaja že v drugo smer, namreč v popolnoma fotografsko smer, ki ustvarja novo umetnost z novim gledanjem in edino aparatom ter s čisto fotografsko tehniko brez retušev in pripomočkov žlahtnega tiska. Najmočnejši reprezentant ali ekstrem tistruje je pa tudi član Fotokluba, namreč mladi Joško Schleimer. Sem seveda spada tudi Američan Peel, prav tako pa tudi Č. Lauschmann in drugi, vendar se pa ni Schleimerju dolga skala tonov krči že samo črno-belo.

Danes smo le na kratko označili oba ekstreme fotografske umetnosti in pokazali smo, da imamo na krajnjih mejah nasprotnih si struj baš v ljubljanskem Fotoklubu najmočnejše reprezentante. Podrobnejše o Jugoslovanih in njih tujih tehnikah pa drugič. A. G.

Praznik trebanjskih gasilcev

Pod pokroviteljstvom staroste Jug. gasilske zveze g. Josipa Turka proslavi trebanjska gasilska četa jutri 50-letnico obstoja

Trebnje, 8. junija.

Po pripovedovanju starejših Trebanjcev odnosno obččanov je bila trebanjska občina že pred 50 leti nekakša prostovoljna požarna bramba, saj je posedovala takrat primitivno ročno brigzalno na »kapsle« t. j. brigzalno brez cevi, s katero so občani gasili ogenj iz neposredne bližine gorečega objekta. Da je bil ta način gašenja požara skrajno težaven in največkrat brezuspešen, je jasno in treba je bilo misliti na ustanovitve društva, kakor je storilo to že več drugih krajev na Kranjskem, ko je bilo gasilstvo takorekoč še v povojih. Takratni vodilni trebanjski možje, med katerimi naj omenimo pokojnega lekarnarja Janka Ruprehta, trgovca Vincenca Vrhovška, usnarja Franca Zupančiča, gostilničarja Emanuela Tomšiča, gostilničarja Jože Malenčiča, zdravnikarja dr. Vasiča, nadiučitelja Jeršeta, mizarja Mandliča in še živeca Viljama Tomica in Friderika Pehanija, so uvideli nujnost ustanovitve gasilskega društva ter so se 30. junija 1884 zbrali k ustanovnemu občnemu zboru, ki ga je vodil oče kranjske zveze gasilstva načelnik Ignac Mrhar iz Ribnice. Ustanovitve društva jgn je pa naložila tudi dolžnosti in kmalu je bila nabavljena prva ročna brigzalna s potrebnimi cevmi in drugim orodjem, s katerim je bila pomoč potrebni uspešnejša. K novemu društvu so pristopili predvsem Trebanjci in tudi nekaj okoličanov. Iz zapiskov še živih ustanovnikov posnemamo, da se je društvo lepo razvijalo — in da se je v letih 1893/94 udeleževalo pri nešteti požarih, ki jih v zapiskih najdemo kot zgodovinske požare občine trebanjske. V teh letih se je gradila in dogradila dolenska železnica in na Dolenskem je bilo zaposlenih stotine tujih delavcev. Med gradnjo železnice so bili požari v Trebnjem in okolici prav pogosti posebno pa so značilni požari v letu 1893, ki so še danes nerazjasnjeni, in radi katerih se je ljudstva pollašča že obup in skrajno ogorčenje, ker krivci niso bili izsledeni. V tem času je imelo trebanjsko gas. društvo v pripravljenosti svoje moštvo noč in dan. Ne samo moštvo in brigzalna, nujnost je bila tako velika, da je bilo vpreženih v vozove stalno tudi po več parov konj, ki so popeljali moštvo na kraj požara. V teh dneh je bilo dodeljenih v pomoč gasilstvu tudi 30 orožnikov, vendar pa so zločinske roke strahovale okolico nemoteno naprej. Zgodilo se je, da so gasilci gasili požar na enem kraju in, da je med gašenjem izbruhnil nov požar na drugi strani Trebnja ali okolice. Ta doba je bila najhuja preizkušnja za trebanjsko gasilstvo, požrtvovalnost članstva pa je bila brez primere. Kakor so nenadoma požari v

tej dobi pričeli, so na najstrožje varnostne mere tudi prenehali.

V 50 letih je imelo društvo 5 načelnikov. Prvi načelnik je bil pokojni Janko Ruprecht, njegov naslednik je bil še živeti trgovec Viljem Tomič, dalje pokojni Franc Zupančič usnarj, pokojni gostilničar Alojzij Pavlin, sedaj pa načelnuje četi trg. in pos. Josip Zupančič. Potrebe društva so naraščale in kaj kmalu je bil postavljen v Trebnjem tudi dom. Inventar se je izpopolnjeval in v zadnjem času je društvo nabavilo moderno motorno brigzalno in reševalni avtomobil. Imovina društva je cenjena danes na Din 400.000.

Ko je stopila naša trebanjska četa z letošnjim letom v svoje jubilejno leto, je odbor sklenil prirediti veliko proslavo. Zato tudi novomeška gasilska župa prireja jutri v Trebnjem obvezne župni zlet, katerega se bo udeležilo 34 gasilskih ednic in bo ta prireditev ena največjih gasilskih manifestacij v banovini. Pokroviteljstvo je prevzel starosta gasilstva g. Josip Turk iz Ljubljane, ki se bo v spremstvu starih članov zveze udeležil jutrišnje proslave.

Ob 50letnici želimo gasilski četi v Trebnjem, da kakor doslej tudi v bodoče uspešno izpolnjuje naloge, ki si jih je nadela pred 50 leti in naj bo temeljno delo naših ustanovnikov kažipot vsem, ki se danes v ljubezni do bližnjega oklepajo gasilstva in njegove človekoljubne organizacije.

Sporod svečanosti

Dopoldne sprejemanje gostov pri vlakih. Ob 10. maša na prostem za umrle in padle gasilce. Ob 11. povorka na zborovalni prostor, nato govori in defile gasilcev pred starostjo g. Turkom. Po programu velika narodna prireditev na vrtu gostilne »Kužnik«. Izletnike opozarjamo na izletniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 5.44 zjutraj in se vrača iz Trebnja ob 20.12. Voznina polovična.

Grafolog KAR MAH
V LJUBLJANI
Obiske sprejema v hotelu »Soča« se do nedelje. — Odgovarja tudi na tošio korespondenco. 5453

Sokolstvo

Ob 25 letnici Sokola Ljubljana II

Marijvo sokolsko društvo Ljubljana II praznuje danes in jutri svoji srebrni jubilej — 25letnico svojega obstoja. Da opozorimo zlasti mlajšo sokolsko generacijo na ustanovitve Sokola II, približujemo poročilo o ustanovnem občnem zboru, ki ga je prinesel »Slovenski Narod« 30. marca 1908.

»Novo sokolsko društvo v Ljubljani. Včeraj je bilo ustanovljeno za južni in južnozahodni del Ljubljane telovadno društvo Sokol II kot tretje sokolsko društvo v našem mestu. V stari narodni gostilni pri »Steinerju« na Opekarski cesti je bil ustanovni občni zbor Sokola II ob jako lepi udeležbi. Otvril ga je predsednik pripravljalnega odbora brat Anton Trstenjak, ki je imel na navzoče brate sledeči nagovor: Najlepši dan je danes za nas, Slovesen dan je to, ko stoji naš Sokol pri krstu. Zagotovljeno mu je krepko življenje, kajti tudi člani pevkega društva Slovan pristopijo k njemu kot telovadci. Vsi delujemo za njegov napredek našega okraja. Pozdravljam vas vse brate Sokole, zlasti član Ljubljanskega Sokola brata dr. Švigelja. Z oktobra leta 1907 se je jelo telovaditi pri nas. Kakor povsod drugod je tudi naš Sokol resnično obrambno društvo, ki naj brani pravice slovenskega naroda. Delovanje vsakega pravega Sokola naj se ne razteza samo na telovadnico, ampak zlasti z. n. j. n. j. Proti sokolskim društvom so naperjene tako znanstvene mladeniške družbe, ki pa imajo namen privedi mladino v klerikalni tabor. Proti sokolstvu je naperjen tudi zadnji pastirski list ljubljanskega škofa, ki pravi, da noben mladenič ne sme pristopiti k Sokolu, ampak le v mladeniške družbe, ker so baje tam pravi Sokoli, ker so katoliški. Pri Sokolu se gre predvsem za to, da je vsak član z dušo in srcem za svoj narod in domovino. Naj ne bo nobenega omahljivca med nami, ampak vsi skupno delajmo, da dosežemo tem lepše cilje. Upam, da nas bosta drugi dve brateški društvi po možnosti podpirali.«

Starosta dr. Milan Šubie

Za bratom Trstenjakom je podal brat Čelik poročilo o telovadbi in je bilo že takrat 100 sokolskega in 45 obrtnega naraščaja ter 15 rednih članov telovadcev. Po prečitani pisma takratnega staroste Ljubljanskega Sokola brata dr. Viktorja Murnika, ki se je veselil novega Sokola in pozdravil njegovo ustanovitev, se je izvršila izvolitev odbora in so bili izvoljeni v vzklikom vsi predlagani bratje: starosta inž. Pavel Endlicher, podstarosta Anton Trstenjak, načelnik Jože Matjašič, odborniki pa Valentin Golob, Karel Jovčič, Janko Kocijan, Adolf Petrin, Fran Šeber, Ivan Trampuž, namestniki Anderwald, Bergant in Primožič. — Ob koncu občnega zbora je temeljito govoril še brat dr. Švigelj o potrebi sokolske zavednosti. Vsa člana Sokola deluje v sokolskem duhu povsod, doma, v javnem in zasebnem življenju. Pozdravil je iskreno novega Sokola, v katerem vidi zdravega člana velike sokolske organizacije.

V teh kratkih potezah je podan historijat ustanovitve Sokola Ljubljana II, ki je že takoj prvo leto svojega obstoja razvil zelo intenzivno in uspešno sokolsko delo, ki je napredovalo od leta do leta.

Jubilejne svečanosti se bodo vršile po naslednjem sporodu:

Drevi ob pol 9. slavnostna telovadna akademija na letnem telovadišču na Prulah, kjer nastopijo vsi združeni telovadni oddelki s prostimi vajami in na orodju. Po akademiji prijateljski sestanek na telovadišču s sodelovanjem godbe Sokola I.

Jutri v nedeljo: od 8. do 10. skušnija, ob pol 11. slavnostni občni zbor v veliki dvorani kazine, ob 11. zbor za spreved na realki, ob pol 12. povorka po mestnih ulicah, ob pol 17. tekme v odbojki ob 17. javni telovadni nastop s sodelovanjem vojaštva 40. pešpolka Triglavskega. Po nastopu narodna veselica.

Opozarjamo ponovno vsa bratska društva, da se slavnosti udeležijo v čim večjem številu v slavnostnih krojih in z društvnimi prapori. Vse, kar narodno in sokolsko čuti, naj pride jutri dopoldne na Prule in s tem pokaže priznanje sokolsko-vzgojnemu delu za narod. Zdravo!

— Sokolsko društvo Ljubljana — šiška se v nedeljo 10. junija t. l. udeležijo proslave 25-letnice Sokola II v Ljubljani z društvem praporom. Pozivamo vse brate, ki imajo slavnostni kroj, da se proslave udeležijo. — Zbirališče v nedeljo dopoldne ob 10. uri pred Sokolskim domom v Šiški. Zdravo!

— Ljubljanski Sokol vabi svoje članstvo, da se v čim večjem številu udeležijo prireditve bratskega društva Sokola II ob priliki proslave 25letnice in sicer: telovadne akademije v soboto 9. t. m. ob 20. uri na letnem telovadišču na Prulah, slavnostnega občnega zbora v veliki dvorani Kazine v nedeljo 10. t. m. ob 11. uri, povorko po mestu ob pol 12. uri ter javnega telovadnega nastopa ob pol 17. uri istega dne na Prulah. — Zbor članstva v kroju za povorko ob 11. uri na dvorišču realke Zdravo! Uprava.

15 letnica višnjegorskega Sokola

Poročali smo že, da proslavi Sokol v Višnji goru jutri 15letnico svojega obstoja in za razmere, v kakršnih mora delovati, tudi uspešnega dela. Tih, skromno so se pripravili višnjegorski Sokoli na svoj praznik, vendar smo pa prepričani, da bodo imeli jutri v gosteh mnogo prijateljev, ki se bodo z njimi vred ozirali na dolgo, čestno trnjevo pot trdega sokolskega dela tja daleč nazaj v prve začetke pred 15 leti. Obeta se lepo vreme in tako lahko združimo jutri izlet v prijazno Višnjo goro in njeno lepo okolico s posetom sokolske prireditve, ki bo na prostranem dvorišču sodniškega dvorca.

Starosta br. Lozar

Ob 11. dopoldne bo stafetni tek, kjer nastopi znani tekač, večkratni zmagovalac na mednarodnih prireditvah Ive Krevs, ki je odnesel prvenstvo v teku na 5 km tudi na nedavnem tekmovanju v Gradcu. Ob 13. bodo vaje za javen nastop, ki se prične ob 13.30. Javnemu nastopu bo sledila narodna veselica. Pohitite jutri v Višnjo goro, kjer boste sprejeti odprtih rok!

— Vpepelitev zemskih ostanov načelnika ČOS dr. Vanička. V četrtke so vpepelili v novem praškem krematoriju zemskie ostanke pokojnega načelnika ČOS dr. Jindriha Vanička. Vpepelitvi so prisostvovali med drugimi predsednik parlamenta dr. Stanek, člani predsedstva ČOS in odbor načela s starostjo dr. Bukovskym, zastopnik SKJ načelnik Ambrožič in načelnica Škalarjeva, mnogo Sokolov, ter pokojnikov sorodniki in prijatelji. Zara s pokojnikovim pepalom pride v Tyršev dom.

— Naraščajski dnevi v Zagrebu. Uvod v pokrajinski zlet SKJ v Zagrebu tvori zlet naraščaja. Za vsrčaj so prišli prvi vlaki, ki so pripeljali naraščaj žup v Beograd, Niš in Sušak, a danes priso še drugi. Na zletu in javnih nastopih bo sodelovalo okrog 9000 naraščajnikov. Ljubljansko župo bo zastopalo 257, kranjsko 56, mariborsko 37, novo-meško pa 42 naraščajnikov in naraščajnic. Danes se vrše tekmovanja posameznih vrst. Za tekme je prijavljenih 26 vrst, zmagovalce prejme prapor zagrebskega naraščaja v varstvo. Jutri dopoldne bo spreved sokolske mladine po zagrebskih ulicah. Zagreb dobiva praznično lice, po mestu že vihrajo zastave, a hiše so v zelenju.

— Vsa bratska društva in čete, ki se udeležijo spreveda po mestu, obveščamo, da je zbor vseh udeležencev ob 11. na dvorišču realne gimnazije v Vegovi ulici, odkoder krene spreved po mestnih ulicah. Društva ponovno prosimo, da pridejo k sprevedu v slavnostnih krojih in z društvnimi člankimi in naraščajskimi prapori. Pričetek javne telovadbe jutri ob 17., nakar sledi zabava na letnem telovadišču. Na svidenje na Prulah! Zdravo!

— Sokolska župa Ljubljana počasti spomin pokojnega načelnika ČOS in SSS brata dr. Jindre Vanička z žalno komemoracijo, ki bo v sredo dne 13. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Sokolskega doma na Taboru. Pozivamo celokupno članstvo ljubljanskih društev, pa tudi ostalo narodno občinstvo, da se udeležijo te žalne svečanosti, da se oddolžimo vzornemu Sokolu-voditelju, ki zavzema po svojih sposobnostih, po svojem delu in uspehih eno prvih mest v slovenskem sokolstvu in ki stopa ob bok pokojnim Fišnerju, dr. Miroslavu Tyršu in dr. Josipu Sajnerju. Točen spored objavimo še v terek. Zdravo!

— Sokolsko društvo Štepanja vas priredi v nedeljo dne 10. t. m. svoji javni telovadni nastop na svojem letnem telovadišču v Štepanji vasi. Vsi oddelki bodo izvajali letošnje proste vaje za Sarajevo, Zagreb in Vrhniko ter vaje na orodju. Nastopili bodo tudi starejši bratje in solska mladina. S posebno točko v novo življenje, ki je vzbudila na zadnjem javnem telovadnem nastopu na Taboru toliko zanimanja in priznanja, bo nastopila šestnajstletna brat. društva »Sokola I.«, na kar še posebno opozarjamo sokolsko javnost. Po telovadbi prosta zabava s bogatim srebalovom šaljivo pošto in plesom v sokolski dvorani. Sodeluje godba 40 pp. Triglavskega. Začetek ob 16. uri. Ker je obiek te prireditve tako za ljubljanske kakor tudi za okoliške goste združen s prijaznim sprehodom v bližnjo Štepanjo vas, vabimo k obilni udeležbi. V slučaju slabega vremena se preloži javni nastop na nedeljo 17. junija. Zdravo! Uprava.

— Župni zlet Sokolske župe Kranj. V soboto dne 16. in nedeljo 17. junija se bo vršil v Kranju zlet Sokolske župe Kranj. 16. junija se bodo vršile tekme višjih oddelkov; 17. junija ob 5. tekme, ob 9. skušnija, ob 12. spreved, ob pol 16. javni nastop. Nastopilo bo članstvo, naraščaj, deca in vojniki 1. planinskega polka iz Škofje Loke. Sodeluje godba Sokolskega društva z Jeane.

Iz Trbovelj

— Nedeljske nogometne tekme. V nedeljo se spoprimita v prvenstveni tekmi na igrišču SK Trbovelje domačina SK Trbovelje in SK Retlje. Ker se bo pri tej priliki odločila usoda prvaka trboveljskega nogometnega okrožja, vlada zato tekmo veliko zanimanje. Kakor znano, vodi sedaj agilni SK Trbovelje kot prvi na prvenstveni tabeli. Tekma bo ob 16. uri.

— Prosvetni večer trboveljske Svobode. »Svoboda« Trbovelje v nedeljo ob pol 8. uri zvečer I veliki delavski prosvetni večer s sodelovanjem vseh delavskih pevskih in

godbenih društev iz rudarskih revirjev. Na prosvetnem večeru, ki bo na dvorišču Delavskega doma, nastopijo delavski pevski zbori iz Trbovelj in Hrastnika ter obe delavski godbi.

Izlet

novomeške „Sloga“

Trebnje, 8. junija.

Eno izmed najagilnejših pevskih in godbenih društev na Dolenskem je vsekakor »Sloga« v Novem mestu, kjer naši narodno zavedni železničarji pod spretnim vodstvom kontrolorja g. Kavška, vsestransko delujejo na vseh poljih pevске vzgoje svojega članstva in kjer prevladuje čista ljubezen do prelepe narodne pesmi. Težka in odgovorna je služba našega železničarja, pa vendar najde vedno še toliko časa, da v raznih odsekih tako v knjižničnem, pevskem, godbenem itd., zadovoljivo deluje in se »Sloga« v Novem mestu uspešno razvija. To pa dokazuje veliko ljubezen železničarjev do dela v društvu ter globoko stanovsko zavest.

Ob dvojnem jubileju dolenskih železnice — 40letnici dolenske in 20letnici belokranjske železnice — je priredila novomeška »Sloga« skupen izlet na našo najlepšo dolensko izletniško točko Čatež pod Zaplazom. Tu so že vrli železničarji v družbi svojih prijateljev in znancev preživeli prijetno popoldne, njih pevski zbor pa je izpolnil program, ki smo ga redko kdaj doležni. Nastop pevškega odseka je žel vse priznanje, pa smo lahko res ponosni na Slogaše, katerih tih delo ne sme neopaženo mimo nas.

Ko je o pomenu jubileja dolenskih in belokranjske železnice spregovoril šef prometa kontrolor g. Kavšek, je poudaril še en jubilej, ki tudi ne sme neopažen mimo železničarja, 50letnico direktorja državnih železnic v Ljubljani g. Cugmusa. Navdušeni po govoru so železničarji soglasno sprejeli in naslovili na direktorja Cugmusa pozdravno brzojavko, spominjajoč se njegovega godu, in mu izrazili prisrčne čestitke. Le prehitro je mimolo prijetno popoldne in izletniki so se poslovili od gostoljubnih Čatežanov z objubo, da se vrnejo zopet ob prvi priliki. Želimo jim pri društenem delu tudi v bodoče obilo sreče, lepota naše narodne pesmi pa naja jih vodi od uspeha do uspeha.

Francoski izletniki v Kranju

Kranj, 8. junija.

Skupina bivših francoskih bojnikov se je na potu iz Ljubljane preko Jesenice domov ustavila v Kranju, da si ogleda naše mesto. Izletnike vodi predsednik društva g. Daulhiac. Na postaji so jih sprejeli ob pol 11. dopoldne sreski načelnik g. dr. Franc Ogrin, župan g. Ciril Pirc in člani Krožka prijateljev Francije, v čigar imenu jih je pozdravil predsednik krožka g. prof. Niko Kuret. Z okrašenimi avtomobili so jih odpeljali do hotela Stare pošte, kjer so izstopili ter si ogledali v spremstvu članic in članov krožka zanimivosti našega mesta. Zlasti jim je ugajal razgled z Pungrada, odkoder se lepo vidi vse industrijski del mesta. V mnogih trgovinah so si nakupili naše narodne »suhle robe«, ki jim je bila izredno všeč. Potem so odšli v mestno hišo, kjer so si ogledali krasno novo urejeno posvetovalnico.

Vodja eskurzije g. Daulhiac se je zahvalil g. županu Pircu za lep sprejem in se je zelo pohvalno izrazil o estetski učinkovitosti mestne posvetovalnice. Izletniki so se odpeljali nato v avtomobilih do kokriškega mostu, da si ogledajo globoko romantično skropo Kokre. V hotelu »Stara pošta« so imeli skupno kosilo. Posebna deputacija je pozdravila najodličnejšo predstavnico francoske gibanja v Kranju go. Katinko Jugovičevno, ki je bila lani odlikovana s palmno častno legijo. Ob 13. so se odpeljali v spremstvu g. prof. Prezljia in zastopnika »Putnika« g. Valaška iz Kranja na Bled.

Živilski trg

Ljubljana, 9. junija.

Danes je bil na trgu takšen naval kot lani jeseni, ko je vedno ob tržnih dneh primanjkovalo prostora. K temu je pripomoglo predvsem lepo vreme in ker mnoge prodajalke niso mogle skoro ves teden na trg ter so zato čakale na soboto. Zjad je pa tudi toliko domačega sočiva in zelenjave, da je trg res lahko dobro založen. Tudi gospodinjice ne so izogibajo preveč trga, zato je bilo danes na njem zelo živahno.

Kmečki sadni trg je tudi pretesen. Najbolj je založen z jagodami, dočim je jurčkov malo v primeri s tem, kako rastejo. Baje je na Golovcu zadnje čase izredno mnogo gob. Na trgu so precej drage. Male merice so po 5 Din. Borovnice je toliko, da jih zelo težko prodajo vse, čeprav so po 1.50 Din liter. Tudi rdeče jagode so poceni po 3 Din. Črešnjam je zadnje deževje precej škodovalo ter so razpokane in zdaj zelo gnijejo. Kmetice jih zaradi tega prodajo zelo poceni, po 2 Din kg, kar je najnižja cena črešnji na našem trgu tudi v primeri s prejšnjim leti. Lepše prodajo po 4 do 5 Din.

Človek bi mislil, da je že jesen, ker prodajajo na zelenjadnem trgu tudi že zeljnate glave, ne le uvožene, ki so po 5 Din kg. Domače prodajajo po 2 Din komad. Prav tako dobro so Trnovčanke založene tudi z ohrovtom. Domačega krompirja je že toliko kot jeseni, zato so ga danes prodajali tu in tam že po 2 Din kg precej debelega. Cena kumarum naglo pada, danes so prodajali že precej lepe po 7 Din kg. Stročji fižol je najlepši po 6 Din kg, sicer pa ga prodajajo tudi po 3 Din kot grah. Gospodinjice se že pridno zelagajo tudi z bučami, ki so že debele po 4 Din komad. Branjevci imajo tudi čedalje več letošnjega sadja, razen črešnji. Eden prodaja celo domača jabolka, ki so po 8 Din. Hruške bodo kmalu izpodrinite črešnje, zdaj so že po 5.50 Din kilogram. Med novostmi, ki jih prodajajo branjevci, vzbujajo precej pozornosti lepi paradizniki, ki so po 14 Din kg, melancani komad 3 Din, marelice 8 Din kg in zelo lepe breskve po 20 Din kg.

Piščanci so se malo pocenili, vendar niso posebno tolsti. V splošnem jih prodajajo po 28 do 30 Din par. Najlepša jajca so po 18 komadov za 10 Din.

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

V kotlu mednarodne politike

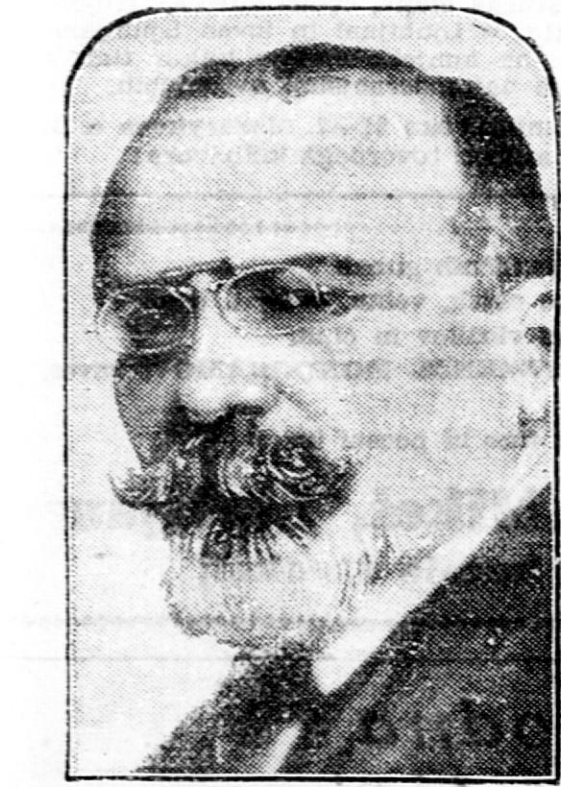
Kako se dela in ne dela v Ženevi, kjer ima svoj sedež Društvo narodov

Društvo narodov kot središče mednarodne politike ni samo ustanova, obsegajoča 50 držav, od katerih nekatere plačujejo, druge pa ne plačujejo svojih prispevkov, nekatere mislijo iskreno, druge se pa ženevski ustanovi bodisi posmehujejo ali jo pa zaničujejo, nekateri se je pa tudi po pravici boje. Društvo narodov tudi ne predstavlja dovolj star hotel, kjer je ženevska ustanova imela doslej svoj sedež, niti impozantna palača, kamor se v DN v kratkem preseli. To je mnogo bolj kompliciran aparat, kakor se navadno misli. In mednarodna politika, ki izhaja iz Društva narodov kot posledica dela uradnikov, diplomatov, državnikov in novinarjev, je rezultanta vseh mogočih smeri, pokretov, ukrepov, korakov in sposobnosti tega ali onega državnika in nesposobnosti drugega diplomata ter končno drznosti tega ali onega novinarja, ki se ni bal zavzeti se v svojem listu brezobzirno za to ali ono prizadevanje. DN bi lahko primerjali z uljem, saj je tu vrvenje včasih še živahnije, toda ženevske čebele čisto ne nosijo v Ženevo samo medu, temveč tudi pelin.

Dr. Beneš

Posebno zanimive so plenarne seje glavnih organov Društva narodov. Zbere se mnogo slavni državnikov, med katerimi so izborni govorniki in z dolgimi govori, polnimi duhovitih domislekov in krasnih gest, se dela javna politika. Take seje pa skrbe samo za zunanjo dekoracijo mednarodne politike. Politika sama je navadno močno oddaljena od stvarnosti, namenjenih bolj javnosti. Efektivni sejam sledita dve drugi vrsti ženevskega delovanja in ti dve vrsti prineseta svetovni politiki več, nego javne seje. Državniki in diplomati se najprej sestanejo pri koktailu ali limonadi, kakršen imajo pač okus, ali pa se zbere v kuloarjih, kjer tekmujejo med seboj fotografii, kjer imajo novinarji dolga ušesa ter goje svoje znane in nezane načine indiskretnosti, kjer se vedno suče pol tuceta mednarodnih vohunov, ki marsikaj izvohajo, drugo si pa izmislijo in gredo s tem na trg bulvarne politike. Človek kar verjeti ne more, da se baš v teh kuloarjih ljudje sporazumevajo, da nastajajo tu nove misli, da vplivajo tu na državne novinarje, ki čisto polže diplomatom v usta odgovor, o katerem se jim niti sanjalo ni.

Barthou

V kuloarjih Društva narodov stopijo v ozadje gospodje ministri, ekscelence vseh vrst, gospodje poslaniki in drugi visoki naslovi, na njihovo mesto pa stopi pri vsaki osebnosti v znatni meri človek sam. Litvinov napravi hočeš nočeš na vsakega vtis mirnega, radikalno desničarsko pobarvanega politika in kot tak tudi v vsakim občuje. Titulescu zbita šale, pa naj govori še o tako predeem vprašanju. Barthou govori previdno, toda brez težav z novinarji, ki jim zna z mnogimi besedami povedati zelo malo ali pa celo nič. Tefvik Ružič bej sploh ni podoben potomcu krvoločnih Trukov in radostno si mane roke nad uspehi balkanskega pakta. Dr. Beneš se skuša s šalo izogniti kočljivemu vprašanju in enako radostno seže v roko avstrijskega delegata Piffnerja, kakor mednarodno

mu delegatu Eckhardt. V kuloarjih se govori mirno, razburjeno, glasno, kriči se in šepeta, včasih pa gospodje samo mežikajo. Vse ima svoj pomen in vse je dovoljeno, kakor na borzi.

Litvinov

Manj glasno in z večjo diskretnostjo se govori v ženevskih hotelih. En državnik pokliče drugega, telefoni pojo, tajniki pozdravljajo in vodijo visoke goste v salone, gospodje diplomati se jeze, da morajo čakati, seveda pa tudi novinarji ne drže rok križem. Kdor vpraša diplomata naravnost, zve malo. V večini primerov zadostuje novinarju samo pogled na diplomatov obraz, pa je odgovor tu. Drugi dan je pa že objavljeno poročilo. Ali je resnično? To navadno sploh ne igra nobene vloge. Sicer pa spada to tudi v svetovno politiko, ki si je brez beganja javnosti ne moremo misliti.

V hotelskih salonih se rode in čisto prehitro rasto veliki načrti. Če sta diplomat ali državnik samo dva, je iskrenost dokaj pogosto posredovalec. V takih primerih pa pride v javnost malo, navadno samo kratek in brezpomemben komunikat, za katerim se skrivajo veliki načrti. Samo zapiski tajnikov, ki jim diplomati in državniki po svojih sestankih narekujejo vsebino razgovorov, bi mogli povedati, kam gre svet. Kadar se pa zbere več diplomatov, ni nikoli znano, kdaj izidejo tajne njihovih pogajanj v uvodniku tega ali onega svetovnega dnevnika.

Titulescu

Tem bežnim in klasičnim načinom ustvarjanja in razbijanja svetovne politike se pridružujejo še krajši in daljši izleti državnikov v ženevsko okolico, v Savojske Alpe, navadno weekendi, ko se v Ženevi ne dela in ko prirejajo diplomati daljše izlete, skoraj vedno politične. Sir John Simon in vsa angleška delegacija se ukvarja s politikom tudi pri golfu. Dr. Beneš sicer rad igra zjutraj tenis, toda o politiki pri tem ne govori. Ne smemo pa prezreti tudi tajnih sej sveta DN, ki imajo vedno v sebi nekaj nevarnega. Vedno, kadar stopajo člani sveta gori h generalnemu tajniku, v skrbno zastraženo pisarno, visi nekaj v zraku.

Zgodovinar Shepherd umrl

Iz Berlina poročajo, da je umrl tam včeraj ponoči v nekem hotelu znani ameriški zgodovinar William Robert Shepherd, gost berlinske univerze. Prof. Shepherd je bil rojen l. 1871, v ameriškem Charlestonu in po študijah je postal profesor zgodovine za kolumbijski univerzi. Nekaj časa je študiral tudi v Berlinu. Bil je eden najboljših poznavalcev zgodovine latinske Amerike in ameriških španskih naselbin. Znana so zlasti njegova dela »Vodič h gradivu za zgodovino Zedinjenih držav v španskih arhivih«, »Latinska Amerika«, »Španski narodi novega sveta« in mnoga dela o zgodovini moderne kolonizacije.

Prof. Shepherd se je udeležil pomembnih svetovnih znanstvenih kongresov in bil je priljubljen gost univerze zlasti v Madridu, Cambridgeu, Londonu, Manchesteru, Edinburgu, Berlinu in na Dunaju. Tudi letos ga je berlinska univerza povabila, naj pride predavati. V terek je dobil angino in njegovo predavanje je prečital v stari avli berlinske univerze prof. dr. Schönemann. Mnoga ameriška in evropska znanstvena društva izgube s pokojnim odličnega člena. V Nemčiji so se ga cenili zlasti zaradi simpatij do Nemcev in berlinski listi v poročilih o njegovi smrti pripominjajo, da je ostal Nemčiji zvest tudi pod Hitlerjanom.

Idealen mož

V Ameriki so zelo navdušeni za razne volitve. Tam volijo kraljice lepote, izbirajo najlepše ženske nožice, klasične nosove, najzapeljivejše oči itd. Nedavno so pa v Hollywoodu glasovali tudi o tem, kakšen naj bo idealen mož, odnosno zakonski mož. Vsi znani filmski igralci so imeli večje ali manjše napake, Jimmy Cagney je premajhen, Douglas Fairbanks jun. je premlad, John Barrymore pa prestar. Na vsakem je našlo damsko razsojdišče kakšno napako.

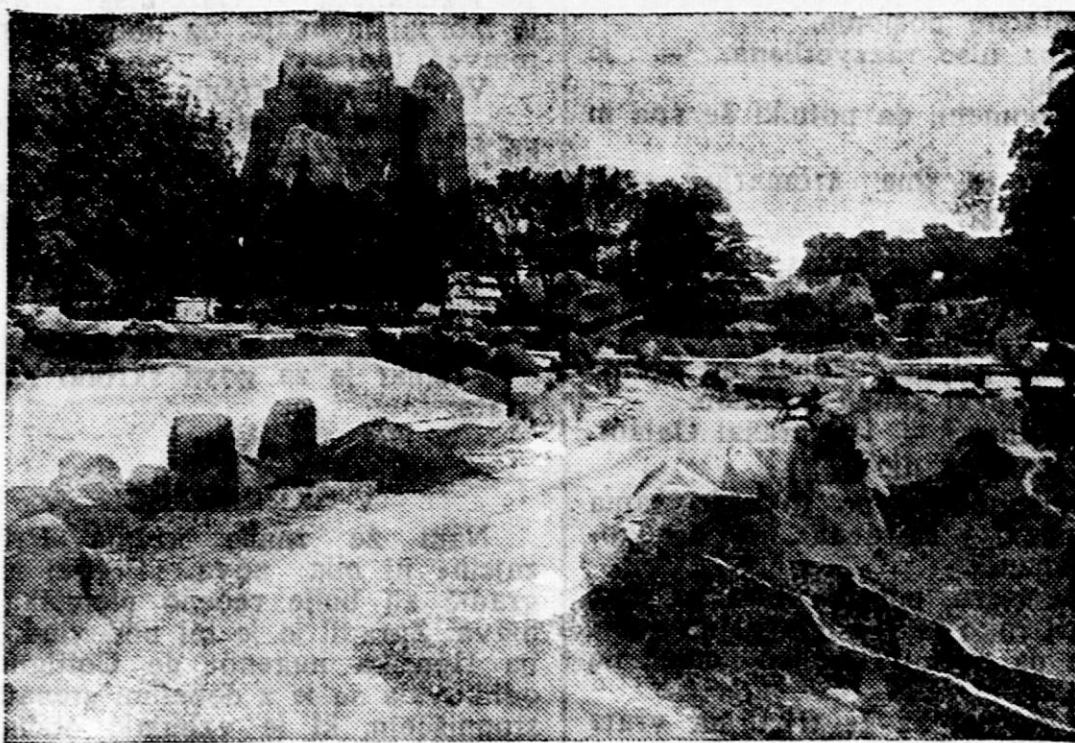
Ker torej ženske niso našle živega moža kot vzora popolnosti, so določile samo lastnosti idealnega moža: Višina 1,77½ metra, teža 83 kg, starost 29 let, lasje kostanjevi in kodrasti, oči modre, postava atletska. Biti mora premožen ali vsaj imeti upanje, da dobi dobro službo. Mora se dobro oblačiti in biti dober plesalec. Obenem mora biti pripravljen pomagati v kuhinji, pomivati posodo, kar je čisto ameriški pogoj.

Tik pred usmrtno pomiloščen

V Welsu v Avstriji je bil Henrik Urban v ponedeljek obojen na smrt zaradi umora iz osvete. Smrtna obsodba je bila izrečena tik pred 14. uro in predsednik prekega sode je vprašal obsojenca, ali bo prošil za pomilošitev. Proti pričakovanju je pa obsojenec odgovoril, da ne bo prošil za pomilošitev, temveč da želi, da ga usmrte. Potem je predsednik sodišča odredil, naj se smrtna obsodba izvrši tri ure po obsodbi. Obsojenec je prejel zadnjo popotnico in prošil, naj mu prinese čaja s citrono.

Večala so bila na dvorišču že postavljena, ko je prišla z Dunaja vest, da je zvezni predsednik Miklas pomiloštil obsojenca in mu izpremenil smrtno kazen v dosmrtno ječo s primerno poostrojitvijo. Čim so obsojenecu to sporočili, je padel na kolena in priznal svoj zločin, ki ga je prej trdovratno tajil.

Nov zoološki vrt v Parizu

Te dni je bil v Parizu otvoren nov zoološki vrt. To se je zgodilo tako diskretno, da je bila vest o otvoritvi v inozemstvu komaj zabeležena. Vendar je pa znano, da gre če ne za največji, pa gotovo za najmodernejše opremljeni živalski vrt na svetu. Francozi pravijo, da ne znajo delati zase reklame. Recimo, da je ne znajo delati zlasti tam, kjer bi bila umestna in kjer je to v polni meri zasluženo.

Pariz je imel doslej dva živalska vrtova, od kolonialne razstave celo tri, in ta decentralizacija se je uveljavljala zlasti s tem, da so bili vsi razmeroma siromašni in primitivni. Privaten Jardin d'Acclimatation v Boulonskem gozdu še ostane, toda vprašanje je, kako dolgo. Zato je bil pa likvidiran zverinjak v Jardine de Plantes (v botaničnem vrtu), kjer ostanejo samo opice, druge živali so se pa preselile v nov živalski vrt v Vincentskem gozdu, kamor se je preselila tudi posadka malega vrta, prirejena za kolonialno

razstavo, ki jo je preživel pod upravo naravoslovnega muzeja.

Ta mali živalski vrt, ležeč tudi v Vincentskem gozdu, je postal vzorec novega vrta kot podružnice naravoslovnega muzeja, samo da je dobil mnogo novih redkih živali. Francozi so poklicali na pomoč Hagenbecka, ki jim je zgradil nov živalski vrt točno po predpisih in na račun reparacij. Nikjer ni nobene mreže, nikjer nobene kletke. Občinstvo ločijo od živali primerno široki in globoki jarki in nasipi tako, da se počutijo živali kakor v prosti naravi. V ozadju so umetne skale, ki so v resnici staja, kjer živali prezimujejo. Vrt ima centralno kurjavo, ki se v vsaki staji posebej regulira. Pa tudi sicer imajo levi, tigri in hijene na razpolago vse, kar jim je nudila narava, ko še niso bili v ujetništvu. Blizu vrta stoji kolonialni muzej, ki je tudi ostal po kolonialnih razstavi. V pritličju je bogat vivarij in akvarij z rečno in morsko vodo.

Poljski propagandni vlak

Prihodnji teden krene iz Varšave poljski propagandni vlak, ki se bo v dveh tednih po vrsti ustavljal v Berlinu, Bruslju, Parizu, Marseille, Cannes, Milanu, Benetkah in na Dunaju. Zaradi spora s Češkoslovaško, ki še vedno ni poravnani, so Poljaki Prago črtali s programa svojega propagandnega vlaka, dasi bi človek tega glede na njeno lego ne pričakoval. V vagonih se bo dalo udobno prenočevati in osobe bo izključno poljsko. Tudi vsa oprema je bila izdelana na Poljskem. Ker bo užival propagandni vlak pravice mednarodne eksteritorialnosti, potnikom ne bodo potrebni potni listi in več časa bodo stali na tleh lastne države.

Poljaki zasledujejo pri tem v prvi vrsti turistične cilje. Gre za poskus z novim načinom turisticke, obenem pa z zanimivo obliko propagande. Zanimanje za ta poskus je na Poljskem zelo veliko in če se bo prvi propagandni vlak dobro obnesel, bo takoj organiziran še drugi.

Nezakonski otroci v Turčiji

Nedavno je bila ustanovljena v Turčiji pri deželni upravi posebna komisija, ki bo zapisovala nezakonske otroke. Na podlagi splošne amnestije ob desetletnici turške republike bodo zapisovali nezakonske otroke brez globe. Turški listi poročajo, da prihaja dan za dnem mnogo prošelj glede zapisa doslej utajenih nezakonskih otrok. Često niso znani roditelji otrok, ki naj bi jih zapisali. Starši, ki so znani, se pa nočejo poročiti, matere nezakonskih otrok so že navezale stike z drugimi, ki ne ugovarjajo, da bi bili otroci zapisani pod njihovim imenom. V takih primerih bodo nezakonski otroci zapisani pod očetovim imenom in imeli bodo tudi pravico do dedščine.

V Turčiji je nad dva milijona nezakonskih otrok. Kemal paša je odpravil mnogoženstvo in po novem bračnem pravu ni mogoče imeti več kakor eno ženo ali enega moža. Seveda se bodo pa premožnejši Turki težko odavdili starih poligamičnih običajev. Navzlic prepovedi se je pojavilo v Anatoliji zelo mnogo primerov mnogoženstva v drugačni obliki. Mnogi bogataši so namreč imeli več žen, s katerimi so živeli v konkubinatu ali pa so sklenili z njimi verbalno pogodbo o zakonski zvezi ter jo dali potrditi notarju, odnosno duhovniku. Nedavno je bilo

pa duhovnikom in notarjem strogo prepovedano potrjevati take zakone. Cerkveni zakon torej v Turčiji ne velja več.

Tanki

Misel izdelati bojni voz, opremljen s topovi in strojnimi puškami ter zaščitien z oklepom, voz, ki bi se premikal po pasovih in bi ga gonil motor, se je porodila istočasno v Franciji in Angliji v drugem letu svetovne vojne. Beseda tank, ki pomeni posodo, se je v Angliji rabila kot maska, da bi se ohranila tajnost izdelave. Tank je terensko napadalno vozilo, ki premeta večino terenskih ovir in klance do 45°. Kljub njegovi veliki teži je pritisk vozila med vožnjo razdeljen tako, da pride na en cm² mnogo manjši pritisk, kakor je pritisk človeške noga. Zato tank lahko premeta tudi tiste ovire, čijh dno ni posebno trdno. Pri tem pa lahko s svojo težo in močno konstrukcijo podira drevesa in ruši zidove. Oklep tanka varuje posadko pred krogli iz pušk in kosi topovskih streljav.

Med svetovno vojno je bil potreben močan topovski ogenj za odstranitev žičnih ovir, kar je zahtevalo mnogo streliva in časa. Obenem je bil pa s tem opozorjen sovražnik tako, da je bilo težko napasti ga nepričakovano. S pomočjo tankov, ki so pretrgali živčne ovire s svojo težo, se je pa čisto posrečilo presenetiti sovražnika tam, kjer je najmanj pričakoval. Tank se lahko hitro približa sovražnim postojankam in z ognjem na kratko razdalo stre sovražnikov odpor. Pri tem je žrtve mnogo manj, kajti posadka tanka je minimalna. Tanki se dajo s pridom porabiti tudi pri zbiranju vesti o sovražniku, pri operacijah konjenice, pri prodiranju in na umiku ter v vseh fazah boja. Največ so rabili tanke med vojno Francozi in Angleži, dočim jih Nemci v začetku niso posebno cenili. Šele po bridkih izkušnjah so spoznali pomen tega novega bojnega sredstva in tudi sami so začeli izdelovati tanke. Seveda je pa tudi v tem pogledu tehnika močno napredovala.

Najboljši v šoli.

- Mamica, danes sem znal v šoli najboljše odgovoriti na vprašanje iz naravoslovja.
- To me veseli. Na kakšno vprašanje si pa odgovoril?
- Na vprašanje, koliko ima noj nog. Odgovoril sem, da ima tri.
- Saj ima samo dve.
- Drugi so odgovorili, da ima štiri.

Iz Celja

—c Okrasite hiše z zastavami! Mestno načelstvo v Celju poziva hišne posestnike v mestu, da ob prilikih zleta celjske sokolske župe 9. in 10. t. m. v Celju okrasijo svoja poslopja z državnimi zastavami. Tu di občinski urad za Celje okolico poziva hišne posestnike v predmestnih krajih, da izobesijo dva dneva na svojih hišah državne zastave.

—c S celjske gimnazije. V gimnazijski risalnici bo od nedelje 10. t. m. do vselega torka 2. t. m. razstava ženskih ročnih del in risarskih izdelkov učencev in učenek zavoda. Razstava bo odprta v nedeljo od 8. do 12. in od 15. do 17. Sprejemni izpiti za I. razred bodo v terek 26. t. m. od 8. zjutraj dalje. Prošnje, kolkovane s 5 Din s krstnim listom in zadnjim šolskim izkazom je treba vložiti pri ravnateljstvu gimnazije do 23. junija.

—c Nesreča v gozdu. V četrtek je šel 72-letni posestnik Ivan Pristovnik iz Bane pri Konjicah v gozd podirati drevesa. Med delom je požagano drevo nenadoma treslo na Pristovnika ter mu zlomilo levo nogo in ga močno poškodovalo po ramenih. Ponesrečenca so prepeljali v celjsko bolnico.

—c Nočno lekarniško službo ima do vselega petka 15. t. m. lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

—c Proti poslabšanju obrtnega zakona. Društvo slovenskih odvetniških in notarjskih uradnikov v Celju, včlanjeno v Zvezdi društev privatnih nameščencev v Ljubljani, je na svojem zborovanju 1. t. m. razpravljalo o predlogu poslodavskih komor glede obrtnega zakona in sprejelo tole resolucijo: »Apliramo na gospoda ministra, da vztraja pri svojem prvotnem pooblastilu, po katerem naj odpravi samo potome in slabo stilizirana mesta v novem obrtnem zakonu. Odločno protestiramo proti nameri poslodavskih komor, da bi se ob novelizaciji obrtnega zakona poslabšal zakon na škodo privatnih nameščencev. Ugotovljamo, da predstavlja sedanji obrtni zakon itak le minimalno zaščito privatnih nameščencev, katere si ne bomo pustili nikdar kratiti.«

Pri isihjasu sledi na kozarec naravne »Franz Josefovca grenčice, popijte zjutraj na tešče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje »Franz Josefovca voda sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki, ter pri krčnih žilah, hemoroidih, oboleni prostati in mehurjevem katarju. »Franz Josefovca grenčice se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.«

Radioprogram

Nedelja, 10. junija

8.00: Košnja v Savinjski dolini (Janko Kač). 8.15: Poročila. 8.30: Gimnastika (Puštišek Ivko). 9.00: Orgelski koncert (G. Sterbenc). 9.30: Versko predavanje (dr. Ciril Potočnik). 10.00: Prenos iz stolnice. 11.00: Slovenski pevski zbor iz St. Janža v Rožu (Koroško). 12.00: Cas, reproduc. instrumentalni in vok. koncert ruske glasbe. 16.00: O mlečnih — napojih — pijačah (Pavlica Franjo). 16.30: Ljudska igra: »Reka« (Halbe), dram. odsek »Sloga«. 20.00: Propagandna ura za postavitev spomenika bratov Ipavecov: 1. Predavanje (Mirko Kragelj). 2. Slovenski vokalni kvintet s solisti. 21.00: Plošče, lahka glasba. 21.30: Prenos z vselejma, vmes: čas in poročila.

Ponedeljek, 11. junija

12.15: reproduc. koncert havajskih kitar. 12.45: Poročila. 13.00: Cas, pesmi iz daljne Španije (plošče). 18.00: Gospodinjska ura: O perilu (ga. Kraigher). 18.30: Iz dna Ljubljane, okolice in dežele (Ciril Kočvar). 19.00: Harmonika in citre v reproduc. glasbi. 19.30: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna). 20.00: Komorni trio (H. Svetel). 21.00: Skupina g. Emilia Kralja igra Braccovo »Don Pietro Caruso«. 22.00: Cas, poročila, lahka glasba.

Torek, 12. junija

11.00: Solska ura: Pojdimo pogledat kaj dela Dolenje, izvaja narodna šola Trebnje pod vodstvom Marjana Tratarja. 12.15: Pesmi iz morja v reproduc. glasbi. 12.45: Poročila. 13.00: Cas, bolgarske narodne pesmi v reproduc. glasbi. 18.00: Otroški kotiček (Vida in Slavko Jan). 18.30: Pesmi naših bratov z juga (plošče). 19.00: Sokolska ura: O pokojnem načelniku češkoslov. obce dr. Jindra Vaničku (g. Pohare). 19.30: Intervju s sodelovalci »Zenskega sveta«. 20.00: Prenos opere iz Zagreba »Vdova Rošlinka«. V odmoru: Cas in poročila. 22.30: Angleške plošče.

Sreda, 13. junija

12.15: Glasbene stike A. Kettelbey v reproduc. glasbi. 12.45: Poročila. 12.00: Cas, reproduc. koncert narodne glasbe. 18.00: Komorna glasba, Radijski kvintet. 18.30: O verstvih (Fr. Terseglav). 19.00: Radijski orkester. 19.30: Literarna ura: Iz poljske književnosti (France Vodnik). 20.00: Prenos opere iz Ljubljane. V odmoru: Cas in poročila.

Četrtek, 14. junija

12.15: Reproduc. plesna glasba. 12.45: Poročila. 13.00: Cas, reproduc. operne arije. 18.00: O človeku (dr. Božo Škerlj). 18.30: Srbohrvaščina (dr. Mirko Rupel). 19.00: Plošče po željah. 19.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). 20.00: Prenos iz Beograda. 22.00: Cas, poročila, lahka glasba.

Petek, 15. junija

11.00: Solska ura: Srbohrvaška ura (dr. Mirko Rupel). 12.15: Smetana: Iz mojega življenja (reproduc. koncert). 12.45: Poročila. 13.00: Cas, Dvofakove kompozicije na ploščah. 18.00: Filozofsko predavanje (dr. Fr. Veber). 18.30: Izleti za nedeljo: Vrhnika prečuden kraj (Mr. ph. Kočvar). 19.00: Francoščina (prof. Prezelj). 19.30: Predavanje Narodne odbrane: Pota k smotrenemu gospod. načrtu (inž. Hočvar Josip). 20.00: Prenos iz Hrastnika: Koncert glasbenega društva »Hrastnik«. 22.00: Cas, poročila, lahka glasba.

Sobota, 16. junija

12.15: Baletna glasba na ploščah. 12.45: Poročila. 13.00: Cas, Slovenske narodne v reproduc. glasbi. 18.00: Valčkova ura (plošče). 18.30: Zabavno predavanje (Vlado Bratina). 19.00: Koroška ura (Puc Vladimir). 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug). 20.00: Vesela ura, izvaja skupina ge. Danilove, vmes harmonika solo, g. Kokalj. 21.00: Radijski orkester. 22.00: Cas, poročila, lahka glasba.

Ponson du Terrail: 42 Lepa židovka

Roman

Vesla lahko pustita pri miru, — je dejal Galaor in Raoulu. — Zaenkrat jih ne potrebujemo. In res, jadro se je napejo in ladjica je zdrsnila po vodni gladini. — Tako vsaj plujemo hitreje, kakor če bi veslali proti toku, — je dejal Agenanec. — Zelo ugoden veter imamo. V pičli uri bomo v krčmi »Pri treh zajcih«.

— V prvem primeru ni potrebno in bilo bi celo odveč oddaljiti se preveč od Bordeauxa. — A v drugem? — V drugem primeru nam pa kaže izginiti od tod čim prej in brez sledu. — Dobro. — V tem primeru nas bodo gotovo iskali na vse strani. — To je en razlog več, da ne smemo izgubljati časa. — Ne strijam se z vami. — Zakaj pa ne? — Po mojem mnenju lahko mirno počakamo dva dni v krčmi »Pri treh zajcih«.

še Saro, se je presenečeno zdrnil. — Vi tu, gospodična? — je vprašal. — Lahko mi rečete gospa, — je odgovorila lepa židovka, in se ozrla na speče dete v naročju. — Kaj vašega strica ni z vami? — Ne, — je odgovorila tiho. Nekoč ste mi že nudili zavetišče tu, očka Simon. — Kaj vam je zopet potrebno? — Da, samo da ga morate nuditi zdaj ne le meni, temveč tudi tem-le gospodom. — Kaj se je pa zgodilo? — To boste zvedeli pozneje, — je odgovoril Raoul. — Zdej gre samo za to, da se čim prej sporazumemo. — O, — je odgovoril krčmar hitro. — očka Samuel dobro ve, kako globoko sem mu udan in tudi... — Skrivališče imate še vedno v svoji hiši, kaj-ne? — je vprašala Sara. — Seveda ga imam. — In dokaj udobno je, je-li? — je poizvedoval Galaor. — Da, v njem je prostora najmanj za šest ljudi. — Potem takem nam lahko prinese tja vina in zakusko, — se je oglašil Agenanec. — Garonnski zrak me je izčrpal in upam, da ne samo mene, temveč tudi... Vstopili so v krčmo. — Torej res nimate nobenega gosta? — je vprašal Raoul. — Prav nobenega... In vendar... Tu je pastir iz Landesa, ki je prignal v Bordeaux na sejem živino. — Nikogar drugega ni? — Nikogar. — Torej je vse v najlepšem redu. Krčmar je za gosti skrbno zaklenil vrata.

XXIII.

V SKRIVALIŠČU

Nam že znana krčma »Pri treh zajcih« ni bila nova. Poprej je bila gradič ali bolje rečeno plemiška trdnjava. Zgradil jo je bil pod vlado kralja Henrika hugenot de Cognaea in odlikovala se je z debelimi stenami ter stopniščem, ki je vzbujalo občudovanje vseh gostov. Coffignao v sin je bil kot pravi hugenot znan zornik in med obleganjem La Rochella ga je grozni kardinal de Richelieu obsodil na smrt. Zaprt je bil v Bordeauxu, toda dan pred usmrtitvijo se mu je posrečilo pobegniti. Guverner, vnet katoličan, ga je zaman zasledoval po vsej krajini. Coffignae se je bil zatekel na svoj gradič na bregu Garonne blizu Langona, kjer je bila tudi majhna vojaška posadka. Guverner je poslal svojo vojsko z ukazom, naj oblega gradič. Po dolgem uporu se je trdnjava končno udala. Gradič so preiskali od vrha do tal, toda de Coffignaa niso mogli najti. Toda de Coffignae ni bil zapustil trdnjave. Skrival se je v nji skoraj pol leta, dokler se mu končno ni posrečilo pobegniti na ladji v Anglijo. Tam je mirno živel, dokler ni kardinal umrl.

Pod marelemi cvete trgovina

Čim bolj cvete kupčija na malem sejmu, tem živahnejša je tudi na velikem

Ljubljana, 9. junija. Brez malega sejma bi ne bilo vselejina in čim bolj cvete kupčija na malem sejmu, tem živahnejša je na velikem. Šele na malem sejmu se začne uveljavljati pravi trgovski duh, na malem sejmu je v razmahu prava podjetnost in tam se začno taliti zamrznjeni krediti. — Pomen malega sejma sega tako daleč, da tega ne smemo niti natančno povedati. — Vpliv malega sejma sega daleč izpod marela. Upamo, da tako bombastičen uvod zadostuje. Vendar nam ni treba navduševati vas za sejem pod marelemi, vsi smo navdušeni zanj. Mnogi obiskovalci vselejina si ne utegnejo niti ogledati razstav v paviljonih, ker se zadržijo tako dolgo pod marelemi. Sugestija marela je silna. Sploh je pa treba reči, da ne veš kakšen je vselejsem, če si nisi ogledal senzacionalnih izumov pod pristreški in marelemi. Odkar je umrl Edison, številno izumiteljev strahovito narašča. Izumili so menda že vse, razen izuma zoper nadaljnje izume. In ta čudovita izumiteljska doba je izredno nazorno ilustrirana na vselejmu ob paviljonih. Tujim izumiteljem so začeli konkurirati domači, sredi teh strahotnih konkurenčnih bojev pa smo konzumenti kot med mlinskima kammoma. Vendar smo zadovoljni. Sprehajamo se od dežnika do dežnika, vse nam je všeč in podpiramo domačo in mednarodno produktivnost. V paviljonu H poskušamo najrazličnejše kapljice, pod pristreški pa črno kavo vseh odtenkov in okusov. Treba nas je jemati resno v poštev kot gospodarske čimtelje, kar pa vedo najbolje sejmariji pod marelemi.

Služimo narodu. Tako govori velik napis v lepem paviljonu. Reporter je ponasil ta napis tako: Blagor narodu! — Da res služijo narodu, se prepričam takoj v tistem paviljonu. Pod gornjim naslovom je namreč manjši: Nega nog. Pedicura. — Vidite, blagor narodu, ki ima kurja očesa. Brez kurjih oces bi pa ne služili narodu in kurjih oces bi ne bilo, če bi ne služili narodu s primernimi čevlji.

Kurja očesa. Posebno poglavje. — Na malem sejmu se boste kaj kmalu prepričali, da ne gre podcenjevati kurjih oces glede na narodno in mednarodno gospodarstvo. Na podlagi kurjih oces se je razvila posebna industrijska panoga. Zal nimamo pri rokah statističnih podatkov, koliko tovarnih izdeluje preparate za zatiranje kurjih oces, lahko pa zapišemo, da so sredstva zoper kurja očesa najbolj zastopana na malem sejmu. Eden izmed armade prodajalcev kemikalij zoper kurja očesa je zelo učen, sicer pa ni rečeno, da niso tudi drugi, toda on se sklicuje na znanstvene izsledke profesorja, ki se je posvetil samo kurjim očesom. Menda bodo začele univerze kmalu ustanovljati stolice za proučevanje kurjih oces. Problem je sicer že rešen, vendar je še vedno dovolj vabljiv, da ga kaže načeti še od drugih strani. Prodajalec epohalne tinkture triumfalno dokazuje njeno učinkovitost. Dolej se še sicer ni lotil mazanja kurjih oces pod marelo, zato pa tem bolj vneto maže

trdo kožo na rokah možakov. Z namazanimi rokami morajo čakati in poslušati zamimivo predavanje. Tudi drugi prodajalec se poslužuje znanstvene metode. Založen je s pristnimi kurjimi očesi, ki jih ima skrbno spravljena v škatlicah in jih zmagovito razkazuje strmečemu občinstvu. Postreže tudi z lupo, da si lahko ogleda strahoto res temeljito. Nekateri stresa mraz pri ogledu, kajti kurja očesa so tako velika, da najbrž tehtajo kilogram. Možak pa dobrodušno tolmači, da mu je te trofeje prinesla Ljubljanka. — Kdor mi jih še prinese, dobi dva zavrtka praška brezplačno. Višek iznajdljivosti so patentni ovratniki. Lani so isti možakarji prodajali patentno pripravo za privezovanje kravat, predlamskim pa drugačni patent itd., dočim so se letos založili z ovratniki. Samo pomislite: vsako leto nov peklenški izum, da se z njimi mučijo gizdavi možaki pred ogledali! To je trpljenje, ki prehaja je v mučeništvo, vendar nihče ne protestira. Moški so sploh zelo navdušeni za napredek in ne gledajo na žrtve, zlasti, če jim ne stoji za hrbiti žene.

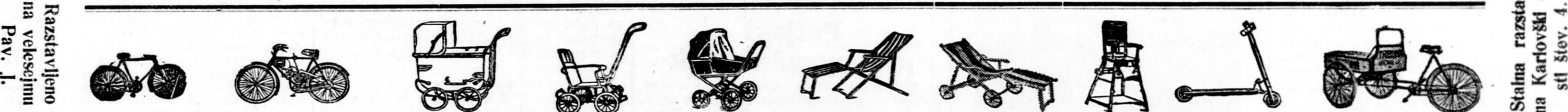
Tudi za žene je poskrbljeno še posebej. Za gospodinjstvo so izumili zadnje čase troliko predmetov, da se gospodinje je utaplajo v njih, le avtomatični štedilnikov se ni, zlasti ne takšnih, ki bi kuhali ne glede na to, ali bi imela gospodinja kredit v specerijski trgovini ali ne. Zal je treba priznati da so gospodinje precej konservativne; sicer rade poslušajo sejmarska predavanja o praktičnosti novosti, a ne posejajo tako hitro po denarju kot moški. Zelo jim je všeč praktičen kraj za bluzo, vendar ga ne kupujejo mnogo. Zenske so pač še bolj praktične kot najbolj praktični izumi. Ko jih spremljajo po vselejmu možje, morajo posegati oni v žep namestu njih.

Vseh izumov ne moremo registrirati, čeprav smo se ustavili pod vsemi marelemi. Napreduko bo še treba utirati pot, kajti samo kurja očesa sama nas silijo, da se sprizajmimo z novimi izledki. Kljub temu pa je treba pripomniti, da je na malem sejmu postlajano z različnimi napredki, da so se ljudje ogreli za vse novosti in da bodo sejmariji že utrli sami vse poti do zamrznjenih kreditov. In nihče ne sme misliti, da nas bodo obrili. Stvar je resna, čeprav gre pod firmo očeih marela. Obrili se pa bomo sami, saj prodajajo tudi rezila za britje in vse drugo, kar znajo prodajati in prodati le sejmariji pod marelemi.

Iz Kranja

Otvoritve vrta hotela Stare pošte. V nedeljo koncert s pesmom. Začetek ob 5. popoldne. Igra znana Krokova godba na pihalu z Jesenic. Ljubljanska drama gostuje na odru Narodne čitalnice v Kranju v torek 12. t. m. Vprizori se češka veselotgra Pravica do greha.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles, otroških vozičkov in delov, Ljubljana, Karlovska 4. — Znižane cene. — Največja izbira. — Ceniki franko.

MALI OGLASI

V vseh malih oglasih velja beseda 50 para, davek Din 2.— Najmanjši znesek za mali oglas Din 5.—, davek Din 2.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu, lahko tudi v znakah — Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

SLUŽBE

ZASTOPNIK išče zastopstvo tekstilne tovarne za Zagreb. — Lalič, Zagreb, Jagodinjak 21.

MLADENIČ išče službo kot kočijaž ali karlaže, p. Loče pri Poljčanah.

DRUŽABNIKA za žago v Bosni sprejemem. — Vprašati: »Trgotransport«, Sarajevo.

BRIVSKI POMOČNIK išče službo. Nastop 1. julija. Fix, Zemun III, Pavlova 12 a.

PRODAM

PRAV DOBRO VINO in slivovko prodam Malus, Bizeljsko.

UMIVALNIK z marmorno ploščo, umivalno garnituro, pisalno mizo in veliko okroglo mizo prodam — Kaluža, Gosposka ulica 5/III, 2036

KNJIZICO 24.000 DIN Mestne hranilnice ljubljanske ugodno prodam. — Nastov v upravi »Slov. Naroda«. 2035

MOŠKO KOLO dobro ohranjeno radi odpotovanja prodam. — Stradner, Zrinjskega cesta 3/L. 2032

ZELO POCENI PRODAM 12 km gozdne proge, od 9 kg po metru za drobnim materijalom. — Informacije: M. Cerovina, Zagreb, poštini pret. 278.

KUPIM FOTOAPARAT kupi Bertoncelj, Domžale.

DVE RABLJENI GUMI za avtomobil kupi Cerar, Radeče, Zidani most.

STANOVANJA

PRAZNO SOBO s posebnim vvhodom v centru mesta išče solidna, ves dan odsotna gospodična. Vseitev dne 1. julija. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Stroga čistost«.

NEPREMIČNE

POZOR! Prodajam lepo posest z dobrimi dohodki, dalje lepo vilo v velikem vrtom, kletmi in poleg še več stavbnih parcel. — Vzajemne hranilnice knjižnice Kmetске in Ljudske posojilnice v Ljubljani. Natančna pojasnila: Franjo Pristavec, Ljubljana, Erjavčeva cesta št. 4 a, I. nadstr. 2034

DOPISOVANJE

DEDEC, razočaran nad družbo (sit hinvščine in konvencionalnih laži), išče za družbo, izprehode, inteligentnega, nesebičnega tovariša enakih nazorov. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod šifro: »Ista pot 2039«.

ZIVALI

DRUSTVO »ZIVALO« namerava nabaviti več čisto-krvnih sanjskih kozic in koz mlekaric. — Najnižje ponudbe na: »Zivalca, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 8. 2033

GLASBA

MUZIKA klavirji, pianini — Ljubljana, Sv. Petra cesta 40 — se je preselila v Knafljevo ulico št. 4, ter se za nadaljnja naročila priporoča. 8T

Klavirji! Pianini! od Din 8.500.— prve svetovne fabrikate: Isendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Hötzl, Stingl original. ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik, Glasbenarova cesta št. 7 Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov in strun

RAZNO

PRIPOROČA SE KOPALIŠČE IN LETOVIŠČE ŠORLI, Gorenja vas, Poljanska dolina. 43T

Tudi Vaša obleka bo kakor nova. — ko jo pustite kemično čistilo in barvati v tovarni JOS. REICH Ljubljana, Poljanski nasip št. 4-6 Pralnica — svetilniškalnica

ZELO POCENI se oblecete pri FRESKERJU, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 14. 6T

V KOPALNI SEZONI je trpežna frizura in zato lepa glava le, če imate trajno ondulacijo. To vam pa napravijo z najboljšimi preparacijami le v salonu Kosec, Prisojna ulica, poleg postaje električne železnice. 1967

OKREPCILA, SLADOLED, ledeno kavo, vseh vrst sadne sladolede iz naravnih sadnih sokov in sadne kreme — priporoča slaščičarna J. Pelikan, Maribor, Gosposka ulica št. 25.

TRAJNO ONDULACIJO izvršuje z novimi preparati od 60—90 Din — Salon, šmartinska cesta 22. 1814

TRAJNO ONDULACIJO napravim od 60—90 Din z najboljšimi preparati. — Salon Bevičič, šmartinska cesta 18. 2010

SPEDICIJA TURK LJUBLJANA

OCARINJENJE prevzema PREVAZANJE vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane vozovi na konjsko vprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili. Telefon interurban 21-57. Masarykova c. 9. (nasproti tovarnega kolodvora)

ZAVESE vam najlepše napravi po izbiri blaga specijalni oddelček za zaveso — RUD. SEVER, Ljubljana, Marijin trg 2. — Kdor kupi blago pri meni, mu jih izgotovim brezplačno! 36T

PO 50 PARA ENTLANJE izdelovalnica perila, vezenje zaves, monogramov, azurja, gumbic itd. — Juljanae, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12 (poleg Slamiča), Vošnjakova št. 2. 25T

MALINOVEC pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v LEKARNI DR. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6

OGLAŠUJTE V malih oglasih v »Slovenskem Narodu« velja vsaka beseda 50 para, davek Din 2.— Najmanjši znesek za mali oglas Din 5.—, davek Din 2.—. Mali oglasi se plačujejo takoj; po pošti lahko v znakah — Za odgovore malih oglasov treba priložiti znamko.

LIŠE za volane v različnih gubah. SPECIELNI ENTEL oblek, volan, šalov I. t. d. AZURIRANJE, entel vložkov in čipk. PREDTISKANJE, VEZENJE MONOGRAMOV, zaves, perila. Hitro, fino in poceni izvrši

Matek & Mikeš, Ljubljana? poleg hotela Štrukelj

Narodna tiskarna LJUBLJANA KNAFLJEVA 5 IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA TER SE PRIPOROČA ZA CENJ. NAROČBR